

TÜROFED TURİZM RAPORU

- Türkiye Akdeniz Liderliğine Biraz Daha Yaklaştı
- Incoming Pazarının % 60'ı 10 Grubun Elinde
- Turizmin GSMH'deki Payı % 4,2
- Dünya Turizmini Asya Sürüklüyor
- Paket Turdan Türkiye'de Kalan Miktar Arttı
- Türkiye 1,5 Milyon Belgeli Yatağa İlerliyor
- Yurtiçi Seyahat Pazarı Büyüyor
- Sektörde Kayıtdışılık Azalıyor
- Otellerin Tedarikçilere Sunduğu Pazar Büyüyor
- Dışa Bağımlılığı En Düşük Sektör Turizm
- Kış Turizminde Hedef 65 Bin Yatak

Firmanızın enerji verimliliğini
artıracak yepyeni bir çözüm:

Akbank Enerji Dostu Kredi.

Akbank'tan, firmanızın enerji maliyetlerini azaltırken, çevreye katkı sağlayacak çok özel bir finansman: Akbank Enerji Dostu Kredi.

Şimdi işyeri, fabrika gibi ticari gayrimenkullerinizin ısıtma, soğutma, aydınlatma sistemlerini yenileyerek, dış cephenizi yalıtarak ya da çevreci enerji kaynaklarına yönelerek enerji verimliliğinizi artırabilirsiniz.

Hemen Müşteri İlişkileri Yöneticiniz ile temasa geçin, Akbank Enerji Dostu Kredi'yle hem firmanız, hem dünyamız için önemli bir adım atın.

Merhaba,

Olumsuz etkilerini, farklı coğrafyalarda, farklı dozlarda halen sürdüren küresel krize karşın Türk turizm sektörü, bir taraftan hızlı gelişimini devam ettirirken, diğer taraftan da ülke ekonomisini dengeleyen sektörlerin başında gelme özelliğini koruyor.

Türk turizmi, tüm olumsuzluklara karşın, 2010 yılını kişi sayısı olarak artış, gelir olarak da küçük bir kayıpla kapatarak, rekabet gücünün ne kadar sağlam temellere oturduğunu bugün sizlerle paylaştığımız TÜROFED Turizm Raporu'yla bir kez daha ortaya koyuyor.

Görüyoruz ki, 2010'daki gelişmeler Türkiye'yi Akdeniz liderliğine biraz daha yaklaştırmış.

1970 yılında İspanya; Türkiye'nin 21 katı, Yunanistan ise, Türkiye'nin 2 katı fazla ziyaretçi hacmine sahipken, 2010 yılında İspanya ile farkımız 1,8 kata, bir zamanlar Türkiye'nin 2 katı kadar ziyaretçi alan Yunanistan ise Türkiye'nin yarısına gerilemiş durumda...

2010 yılı sonu verileri paralelinde oluşturulan rapor, ağırlıklı olarak turizm sektörünün sağladığı pozitif gelişmeleri destekler nitelikte. Örneğin;

-2010'da Türkiye'ye gelen ziyaretçi sayısı bir önceki yıla oranla yüzde 5,7 artarak 28,6 milyona yükselmiş.

-Türkiye 2010 yılında gelen ziyaretçi sayısı itibariyle dünyanın ilk 10 ülkesi arasında 8. sırada.

-Türkiye, Almanya'da tercih edilen ülkelerde üçüncülükten ikinciliğe ilerliyor.

Bu dış kaynaklı gelişmeler kadar, turizm sektörünün genel ekonomiye katkıları anlamında da çok çarpıcı verilerle karşı karşıyayız. Ekin Grubu Araştırma Birimi'nin Hazine Müsteşarlığı verilerinden derlediği bilgilere göre, turizm sektörü yatırım, yenileme, modernizasyon gibi amaçlarla, geçen yıl 333 proje için 5,4 milyar TL'lik yatırım teşvik belgesi aldı. 2010'da alınan yatırım teşvikleri içinde 253 proje komple yeni yatırımları öngörürken, bu yatırımlar tamamlandığında sektöre ilave 63 bin dolayında yeni yatak gelecek, 18 bine yakın kişi de iş bulacak.

Öte yandan turizm sektörünün ulusal hasıladaki payını yüzde 5 dolaylarına çıkarmasını, diğer yandan da turizm gelirinin ihracat gelirlerine oranının yüzde 15-20 bandında seyretmiş olmasını turizmin genel ekonomiye katkısının önemli bir göstergesi olarak değerlendiriyoruz.

Türkiye, turizmde 2011'e iyi girdi. Ocak-Mart döneminde; Türkiye'nin 5 önemli yabancı ziyaretçi giriş kapısında Türkiye'ye giriş yapan ziyaretçi sayısı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 17,6 artarken, ziyaretçi sayısı da 1,8 milyondan 2,1 milyona yükseldi. Bunu 2011 yılı hedeflerimizi destekleyen bir gelişme olarak değerlendiriyoruz.

2011 yılında büyüyeceğiz ve bunun da yüzde 5 civarında olacağını tahmin ediyoruz.

Hedefimiz: "31 milyon turist, 25 milyar dolar gelir."

Saygılarımla

Ahmet Barut
Türkiye Otelciler Federasyonu
TÜROFED Başkanı

TÜROFED
Turizm Raporu
Üç ayda bir yayınlanır
Yıl: 1, Sayı 4
Mart 2011

Sahibi

TÜROFED
Türkiye Otelcileri Federasyonu
Turkish Hotels Federation

TÜROFED adına
Ahmet Barut

Yayına Hazırlayan
Ekin Grubu Araştırma Birimi

Genel Müdür
Cihan Yiğın

Editör
Fehmi Köfteoğlu

Yayın Koordinatörü
Erol Karabulut

Katkıda Bulunanlar
İsmail Toksoy
Özlem Kasa

Sanat Yönetmeni
Murat Kezli

Yazışma Adresi
Türkiye Otelcileri Federasyonu (TÜROFED)
Genel Merkezi
Ebulula Mardin Cad. Maya Meridien İş Merkezi
D-2 Blk. K:3 D:13 Akatlar Beşiktaş / İSTANBUL
Tel : 212 351 42 00 pbx
Faks : 212 351 42 03
E-posta: info@turofed.org.tr
Web : www.turofed.org.tr

Yayına Hazırlayan
Ekin Grubu Araştırma Birimi
Halaskargazi Cad. 145-301/8 Şişli-İstanbul
Tel : 212 296 22 22
Faks : 212 247 44 60

Turizm Raporu, Türkiye Otelcileri Federasyonu (TÜROFED) için Ekin Grubu Araştırma Birimi tarafından hazırlanmıştır.

Katkılarından dolayı **AKBANK**'a teşekkür ederiz.

İÇİNDEKİLER

• 2010'daki Gelişmeler Türkiye'yi Akdeniz Liderliğine Yaklaştırdı	4
• Türkiye Incoming Pazarının Yüzde 60'ı 10 Grubun Elinde	5
• Turizmin GSMH'deki Payı % 4.2, İhracattaki Payı % 18	6
• Ziyaretçi Sayısı Dünyada % 7 Artışla 935 Türkiye % 5,7 Artışla 28.6 Milyon Oldu	6
• Türkiye En Çok Ziyaretçi Çeken İlk Ülkeler Arasında 8. Sırada	7
• Türkiye Paket Turda Dünya Dördüncüsü	7
• Türkiye Almanya'da Tercih Edilen Ülkelerde Üçüncülüğten İkinciliğe İlerliyor	8
• Türkiye; İspanya ve Yunanistan'dan Pahalı, Fransa ve Mısır'dan Ucuz	9
• Ülkelerin Dünya Turizm Ligi Sıralamasındaki Yerleri Değişti	10
• Her Alanda Olduğu Gibi Dünya Turizmini de Asya Sürüklüyor	11
• Ziyaretçi Girişinde Ortadoğu Ve Rusya'nın Payı Arttı, Avrupa Ve Amerika'nın Azaldı	12
• Turizmde Yelpaze Genişliyor Ülkelerin Payları Değişiyor	13
• 2010'da Ziyaretçi Girişi Azalan Tek Bölge İstanbul Oldu	14
• Antalya 10 Milyonu Zorluyor, İstanbul Takipte	14
• Sezon Yaz Aylarında Yoğunlaştı Karayolundan Girişler Arttı	15
• Turizm Geliri 2010'da Yüzde 2 Düşüşle 20,8 Milyar Dolara Geriledi	16
• Yurtdışından Gelen Yurttaşların Kişibaşı Harcaması Turistin İki Katı	17
• Gelir Düştü, Gider Arttı Net Turizm Geliri Azaldı	18
• Yurtdışına Çıkışlar 10 Milyon Kişi Harcama 5 Milyar Dolara Ulaştı	19
• Hediyeelik Eşya Ve Halı Kilim Harcaması Azaldı Paket Turdan Türkiye'de Kalan Miktar Arttı	20
• Türkiye, Bakanlık ve Belediye Belgeli Yatak Sayısında 1,5 Milyona Gidiyor	21
• 2010'da El Değiştiren 39 Tesisin Yarıyı Akdeniz Bölgesinde	22
• 2010'da 4,5 Milyar Liralık 253 Komple Yeni Yatırım Projesi İçin Teşvik Alındı	23
• Türkiye'de Enflasyon % 6,4 İken Otellerde Yüzde 10'a Yaklaştı	24
• Otellerdeki Ortalamamın Üzerinde Enflasyon 2011'de De Devam Ediyor	25
• Bankaların Turizmdeki Sorunlu Kredi Oranı Yüzde 2.9'a Düştü	26
• Reklam Kurulu'nun Turizm Sektörüne Kestiği Para Cezaları Katlanarak Arttı	26
• Kurlarda Hareketlilik Başladı	27
• 2010'da Havalimallarından 103 Milyon Yolcu Geçti	28
• 2011'in İlk Çeyreği 2010'dan İyi Gelen Ziyaretçi Üç Ayda % 17 Arttı	29
• Havacılık Sektörü 2010'da Büyümeye Devam Etti	29
• Antalya, 3 Aylık Dönemi Yüzde 14 Artışla Kapattı	30
• İstanbul'da Ziyaretçi Profili Batı'dan Doğu'ya Kayıyor	31
• İzmir, 3 Aylık Dönemi Yüzde 42 Artışla Kapattı	31
• Kuşadası Yüzde 70 Geriledi	32
• Muğla 3 Ayı Yüzde 3,4 Gerileme ile Kapattı	32
• Yurtiçi Seyahat Pazarı Kampanyalarla Büyüyor	33
• Sektörde Çalışanlar Kayıt Altına Alınıyor	34
• Turizmde Çalışanların Toplam İstihdamdaki Payı Artıyor	34
• Turizmde Çalışan Sigortalı Sayısı Yüzde 73 Arttı	35
• Dışa Bağımlılığı En Az Sektör Olan Turizmdeki Yatırımlarda İthal Ürün Sayısı Ve Oranı Azalıyor	36
• Otelin Kongre-Toplantı Birimlerinde Tedarikçilere 300 Milyon \$'lık Pazar Var	36
• 24 Yeni Merkez İle Kış Turizmi Yatak Kapasitesi 65 Bine Çıkacak	37
• Turizme Yatırım İsteği Bölgelere Yayılarak Sürüyor Sektör, 2 Ayda 643 Milyonluk Teşvik Belgesi Aldı	38
• 2011'in İlk Tahsisinde, 74 Arazi Üzerine 21 Bin Yatak Yapılacak	40
• 2023'e Kadar Turizmde 24 Milyar Dolarlık Yatırım Öngörülüyor	42
• Kış Dönemine Açık Otel Sayısı Artıyor	44

Büyüme İsteyen Turizmciler, Akbank Uzmanlığı Sizin İçin...

Ülkemiz zengin kültürel dokusu ile sadece doğa turizmi değil, tarih ve kültür turizmi açısından da büyük bir zenginliğe sahiptir. Akbank olarak ülkemizin bu eşsiz potansiyelini değerlendirerek, sürdürülebilir başarıya imza atmak ve uluslararası turizm gelirlerinden daha fazla pay alabilmek için hepimize çok önemli görevler düşüyor. Bu kapsamda Akbank olarak sektörün gelişmesine destek olmak için turizmcilerin nakit akışına uygun hazırlanmış kredi ürünlerimiz başta olmak üzere diğer bankacılık ürünlerimizle **Turizme Destek Paketi** altında çözümlerimizi sunuyoruz.

Sektörde yer alan oteller, kafeler, restoranlar, kuyumcular, dericiler, seyahat ve bilet satış acenteleri gibi işletmeler Turizme Destek Paketi'mizde yer alan Tek Sezon Ödemeli Turizme Destek Kredisi ile tadilat, değişiklik, boya işleri; yenilemeyi düşündükleri mobilya, mefruşat, beyaz eşya, klima gibi ihtiyaçlarını giderebiliyorlar. Paketimizi kullanan işletmeler bu sayede yeni sezona yenilenerek girebiliyorlar. İki-Üç Sezon Ödemeli Turizme Destek Kredisi ile firmaların daha yüksek yatırımlarına uzun vade ve geri ödemesiz dönem avantajıyla destek oluyoruz. Ayrıca yapılan yatırımların enerji maliyetlerini de azaltması amacıyla **Enerji Dostu Kredi ve TURSEFF Kredisini** sunuyoruz. Diğer taraftan, paket kapsamında işletmelere çek karnesi, teminat mektubu, dövizli çek iştirak kredisi, POS-Dövizli POS gibi pek çok ürünü özel koşullarda sağlıyoruz.

Diğer taraftan sizlerin ihtiyaç duyacakları konulara ulaşabilmeleri için bu yıl www.kobilersizincin.com sitesini hayata geçirdik. Sitede finansal, sektörel analiz ve haberlerin yanı sıra KOBİ'lere sunduğumuz özel avantajlar da yer alıyor. Ayrıca çok yakında sanal bir firma kurup yöneteceğiniz oyunumuz ve ayın konuyu gibi sizlerin hem yararlanacağı hem de iyi vakit geçirecekleri bir çok alan burada olacak.

Bunların yanı sıra **Yeni Türk Ticaret Kanunu** ile Türkiye'de iş yapmayı değiştirecek bir dönem başlamak üzere. Kanun, iş hayatımızda bağımsız denetim, şeffaflaşma, kurumsal yönetim ve risk yönetimi konusunda devrim niteliğinde değişiklikler getiriyor. Yeni Kanunu, geleceğe güvenle bakmamızı sağlayacak önemli bir değişim projesi olarak değerlendirmeliyiz. Bu değişimin firmanızın kurumsallaşması, sürdürülebilirliği, rekabet gücünün artırılması açısından çok önemli bir zemin hazırlayacağına inanıyoruz. Bu kapsamda 'Yeni Türk Ticaret Kanunu'nun getirdiği yenilikler ve firmalara etkileri konusunda müşterilerimizi bilgilendirmek için "Gelecek İçin Hazırlıklı mısınız?" başlıklı toplantıları gerçekleştirmeye başladık.

Buradan her türlü özveriyle hizmet veren ve Türkiye'nin tanıtımına katkıda bulunan turizmcilerimizin **Turizm Haftası'nı** kutluyorum. Akbank olarak dünya turizminin parlayan yıldızı olan ülkemizin turizm sektöründeki hedeflerine katkı sağlayan çalışmalarını desteklemeye devam ediyoruz. Bu kapsamda **Türkiye Otelciler Federasyonu** ile birlikte "**Turizm Raporu**" nun dördüncüsünü yayınlamaktan dolayı çok mutluyuz. Türk turizmine hizmet etmek isteyen herkes için önemli bir bilgi kaynağı olacağına inandığımız raporun sektöre önemli katkılar sağlayacağını düşünüyoruz. İşbirliğinden ötürü **TÜROFED**'e teşekkür ederim.

Turan Bulut
Akbank Şirket Bankacılığı
Pazarlama Bölüm Başkanı

2010'daki Gelişmeler Türkiye'yi Akdeniz Liderliğine Yaklaştırdı

Akdeniz seyahat pazarında İspanya ve Yunanistan uzun yıllar, Türkiye ve Mısır'ın kat be kat ötesinde yabancı ziyaretçi çekiyordu.

Çekilen yabancı ziyaretçi açısından 1970 yılında İspanya; Türkiye'nin 21 katı, Mısır'ın da 30 katından fazla bir hacme ulaşmıştı. Aynı dönemde Yunanistan ise, Türkiye'nin 2 katı ve Mısır'ın da 3 katından fazla ziyaretçi hacmine sahipti.

1980'li yıllara gelindiğinde İspanya, Türkiye'nin 18 katı kadar turist çekerken, Mısır'ın

da 24 katına ulaşmıştı. Bu yılda Yunanistan, Türkiye'nin 4 katı, Mısır'ın da 5 katından fazlasını çekiyordu.

1980'lerin ortalarından itibaren Türkiye, 1990'larda da Mısır'ın pazarda yaptığı ataklarla bu denge değişti. 1990'da İspanya ile Türkiye arasındaki fark 6 kata, Mısır ile İspanya arasındaki açıklık da 12 kata düştü.

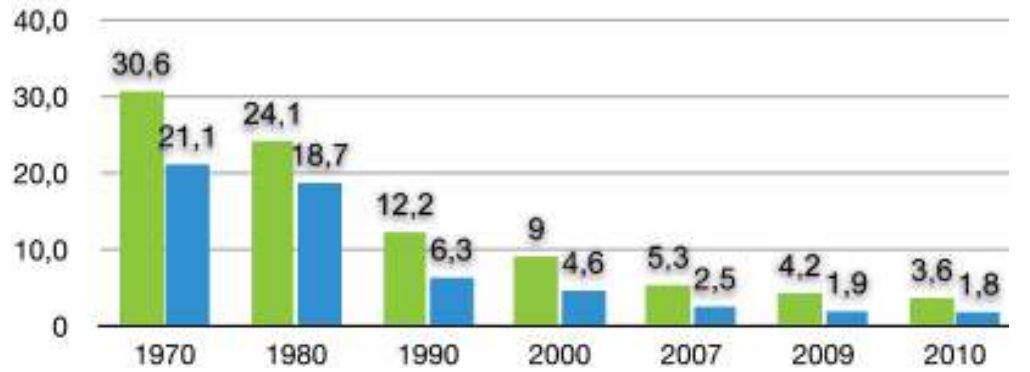
Bu yıllarda Türkiye, Yunanistan ile başa baş duruma gelirken, Yunanistan'la Mısır arasındaki fark da 3 kata kadar geriledi.

2000 yılında İspanya ve Yunanistan'ın Türkiye ve Mısır karşısındaki üstünlüğü daha da gerilerken, 2010 yılı tamamlandığında durum daha da belirgin oldu.

Bir zamanlar 21 kat olan İspanya ile Türkiye arasındaki fark, 2010 yılında 1,8 kata gerilerken, İspanya ile Mısır arasındaki fark da 3,6 kata düştü. Bir zamanlar, Türkiye'nin 2 katı kadar ziyaretçi alan Yunanistan, aynı yılda, Türkiye'nin yarısına gerilerken, Mısır da Yunanistan'ı yakalar duruma geldi.

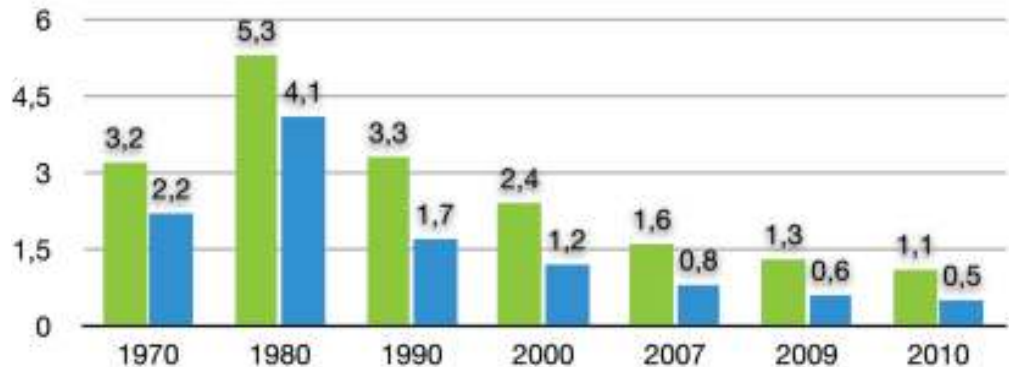
● İspanya'nın Türkiye ve Mısır Karşısındaki Durumu (Kaç Katı Turist Çekiyor?)

Yıl	Mısır	Türkiye
1970	30,6	21,1
1980	24,1	18,7
1990	12,2	6,3
2000	9,0	4,6
2007	5,3	2,5
2009	4,2	1,9
2010	3,6	1,8

● Yunanistan'ın Türkiye ve Mısır Karşısındaki Durumu (Kaç Katı Turist Çekiyor?)

Yıl	Mısır	Türkiye
1970	3,2	2,2
1980	5,3	4,1
1990	3,3	1,7
2000	2,4	1,2
2007	1,6	0,8
2009	1,3	0,6
2010	1,1	0,5

Türkiye Incoming Pazarının Yüzde 60'ı 10 Grubun Elinde

Geçen yıl Türkiye'ye, günübirlikçi olarak gelenler dahil, toplam 28 milyona yakın yabancı ziyaretçi geldi. Bireysel (Individual); yani organizasyon dışı, kendi başına gelenler bu sayıdan çıkarıldığında, Türkiye'ye 2010'da paket tur ile gelenlerin sayısı 13 milyon olarak hesaplanıyor.

Ekin Grubu Araştırma Birimi tarafından 5 yıldır düzenli olarak yayımlanan 'Türkiye Paket Tur Araştırması- 2010 Incoming Raporu'na göre Türkiye genelindeki paket tur pazarında liderliği elinde tutan; TUI, Thomas Cook, Pegas, OTI-Odeon, Tez Tour, Öger Tours, IQ Travel, Mastur, Corendon ve Anex Tour 2010'da paket turlarla gelenlerin yarısından fazlasını taşıdılar.

2010 yılında ilk sıralardaki yerini koruyan Rusya pazarı liderleri olan Pegas, Tez Tour ve OTI-Odeon arasındaki çekişme de artarak devam ediyor. Son yıllarda atağa geçen Pegas ve OTI Odeon'un Tez Tour'a göre biraz daha öne çıktığı gözlenirken, Tez Tour 2010'daki toparlanma ile öne geçti.

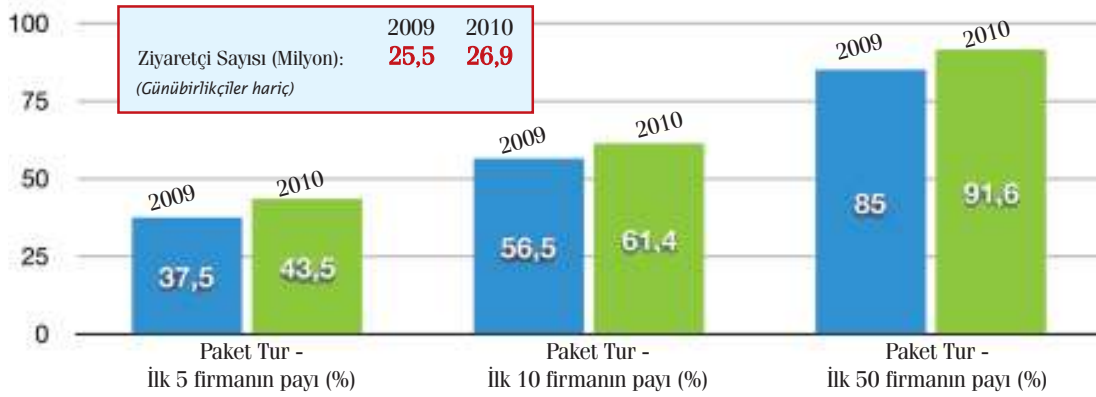
2010 yılı paket tur pazarının en büyük gruplar açısından değerlendirilmesine göre; ilk sıraları alan TUI ve Thomas Cook grupları Türkiye'ye gelişlerde % 25'e varan bir pazar büyüklüğüne sahip. Son yıllarda partnerlik ve satın almalarını hızlandıran bu iki grup, potansiyel olarak pazarın % 30'undan fazlasını elinde tutuyor.

Büyükler daha hızlı büyüdü

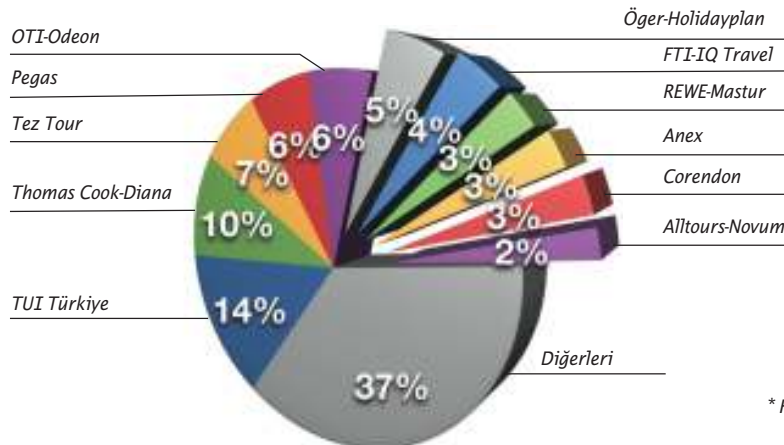
2010'da Türkiye paket tur pazarında ilk 2 sırayı, geçen yılki gibi, birer milyonu aşan sayıları ile Diana-Thomas Cook ve TUI Türkiye aldı. TUI Türkiye % 15'e yakın pazar payı ile lider olurken, onu % 10'a yakın pazar payı ile Thomas Cook-Diana izledi.

En büyük 10 grup içinde yer alanlardan Pegas Touristik, 2010 yılında da istikrarlı gelişimini sürdürürken, pazarın büyüklerinden Tez Tour ile OTI-Odeon grupları da büyüdü.

● Türkiye'nin Incoming Paket Tur Pazarı - 2010

● Paket Tur Pazarında İlk 10 Grup ve Pazar Payları* (2010)

* Hesaplamaya, grupların başka şirketlerle olan partnerlikleri dahil edilmemiştir.

Turizmin GSMH'deki Payı % 4.2, İhracattaki Payı % 18

Yabancı ziyaretçi sayısı ve turizm gelirinde 2-3 kat artışı yakalayan Türkiye turizminin ekonomik ve sosyal hayat içindeki payı da yükseldi. 2000 yılında ulusal hasılanın % 3-3,5'i kadar gelir üreten sektör, 2010 tamamlandığında aldığı payı % 5 dolaylarına çıkardı. Diğer yandan turizm gelirinin ihracat gelirlerine oranı da % 15-20 bandında seyretti.

• Turizm Gelirinin GSMH ve İhracat Gelirleri İçindeki Payı (%)

YILLAR	Turizm Gelirlerinin GSMH İçindeki Payı	Turizm Gelirlerinin İhracat İçindeki Payı
2000	3,8	27,3
2001	6,9	25,9
2002	6,5	23,5
2003	5,5	27,9
2004	5,2	25,2
2005	5	24,7
2006	4,3	19,8
2007	4,5	17,3
2008	4,2	16,6
2009	4,3	20,8
2010	4,2	18,0

GÖSTERGE

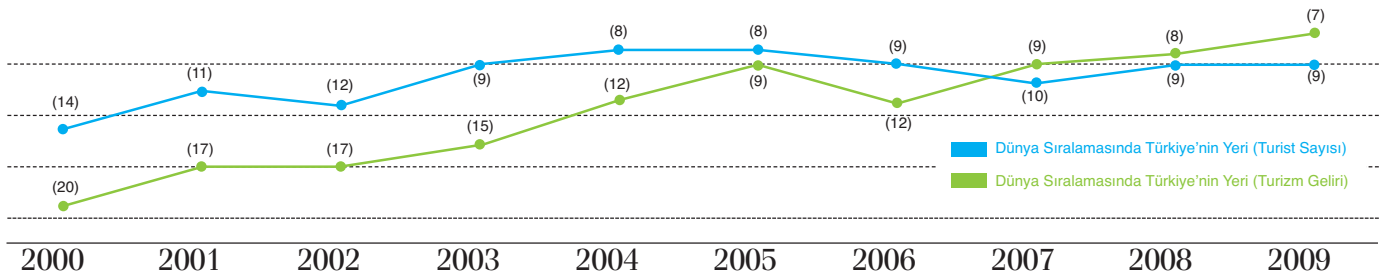
DÜNYA VE TÜRKİYE'DE 2010'DA TURİZM

Ziyaretçi Sayısı Dünyada % 7 Artışla 935 Türkiye % 5,7 Artışla 28.6 Milyon Oldu

2009'daki krizin etkilerini 2010'da büyük oranda atlatan dünya turizmi yüzde 7 dolayında büyüyerek 935 milyon turiste ulaşırken, Türkiye'ye gelen yabancı ziyaretçi sayısı da yüzde 5,7 artarak 28,6 milyona yükseldi.

Dünya Turizm Örgütü (UNWTO)'nun açıkladığı verilere göre, bu rakam ile rekor yıl olarak adlandırılan 2008'deki 913 milyon aşıldı. Bu sonuçlar ışığında UNWTO yönetimi, 2011 için de iyimser öngörülerde bulundu. UNWTO'ya göre seyahat sektöründeki büyüme daha hafif olsa bile 2011'de de sürecek. UNWTO, 2011'deki büyümenin yüzde 4-5 aralığında olacağını öngörüyor.

• Dünya Sıralamasında Türkiye'nin Yeri

Türkiye En Çok Ziyaretçi Çeken İlk 10 Ülke Arasında 8. Sırada

Türkiye'nin turizmde yükseliş eğilimi sürüyor. Türkiye 2010 yılında gelen ziyaretçi sayısı itibarıyla dünyanın ilk 10 ülkesi arasında 8. sıraya yükseldi. Türkiye en çok ziyaretçi çeken ülkeler sıralamasında 2008'de 7. sıradaydı.

Dünya Turizm Örgütü (UNWTO) verilerine göre en çok ziyaretçi çeken ülkeler sıralamasında Fransa 78,9 milyon kişi ile ilk sıradaki yerini koruyor. İkinci sıradaki ABD'de 60,8 milyon ile listede 2. sıradaki yerini korudu. Listede Çin ise yaptığı atakla daha önce 3b sırada olan İspanya'nın yerine geçti, 2010'da Çin 55,9 milyon kişi ile 3. sıraya yükselirken İspanya 52,6 milyon kişi ile 4. sırada yer aldı.

● 2010'da En Çok Ziyaretçi Çeken 10 Ülke

Ülkeler	Sıralama			2010
	2008	2009	2010	Milyon Kişi
Fransa	1	1	1	78,9
ABD	2	2	2	60,8
Çin	4	4	3	55,9
İspanya	3	3	4	52,6
İtalya	5	5	5	43,5
Almanya	7	7	6	27,0
İngiltere	6	6	7	27,0
Türkiye	7	8	8	26,9
Malezya	12	9	9	24,8
Meksika	10	10	10	23,0

RAKİPLERLE YARIŞ SÜRÜYOR

LİDER FRANSA

Türkiye Paket Turda Dünya Dördüncüsü

Dünya turizminde çekilen yabancı ziyaretçi sayısı bakımından 7'nci sırada bulunan Türkiye, paket tur pazarında ise 4'üncü sırada yer aldı. Ekin Grubu Araştırma Birimi'nin derlediği verilere göre, Türkiye 13 milyonu aşan paket tur miktarı ile dünya genelinde Fransa, Çin, İspanya'nın ardından geliyor. Geçtiğimiz 5 yılda Türkiye bu kategoride 2 basamak yükseldi.

● 2010'da En Çok Ziyaretçi Çeken 10 Ülke

Paket tur sayısı (Milyon)	Fransa	Çin	İspanya	Türkiye	ABD	İngiltere	Yunanistan	Almanya	İtalya	Avusturya	Hırvatistan	Rusya	Ukrayna
	17,4	17,3	15,5	13,2	10,9	8,9	8,3	6,5	6,3	6,2	3,1	2,1	1,3

Türkiye Almanya'da Tercih Edilen Ülkelerde Üçüncülüğten İkinciliğe İlerliyor

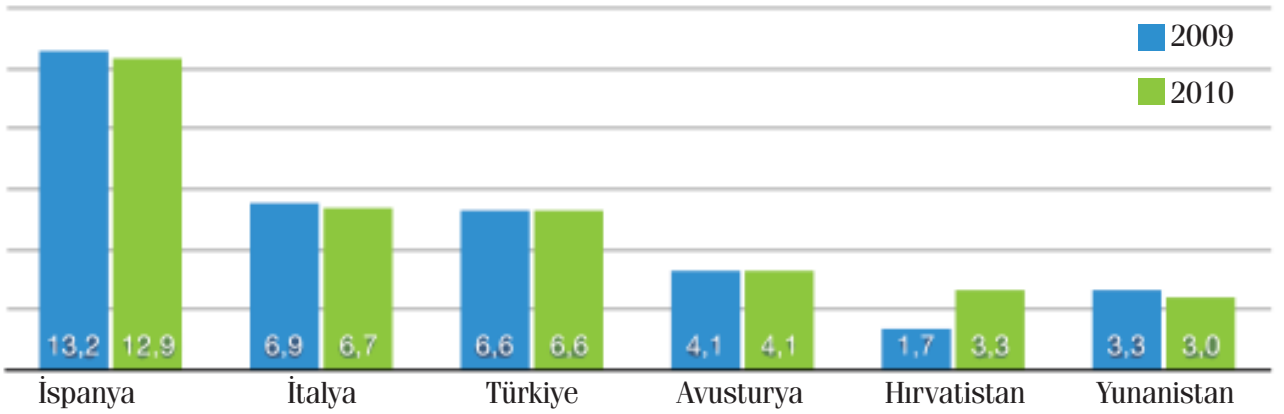
Hamburg merkezli Fütürist Gelecek Araştırmaları Vakfı "Stiftung für Zukunftsfragen"ın verilerine göre 2010 yılında her 100 Alman'dan 13'ü İspanya'yı, 6,7'si İtalya'yı, 6,6'sı ise Türkiye'yi tercih etti.

Kurumun 2011 için yaptığı tahminlerde ilk sırayı İspanya ve destinasyonları alırken ikinciliğe Türkiye yerleşecek. Farklı müşteri tiplerine hitap eden İtalya ile Türkiye arasında pax açısından sıkı bir rekabetin yaşanması da bekleniyor.

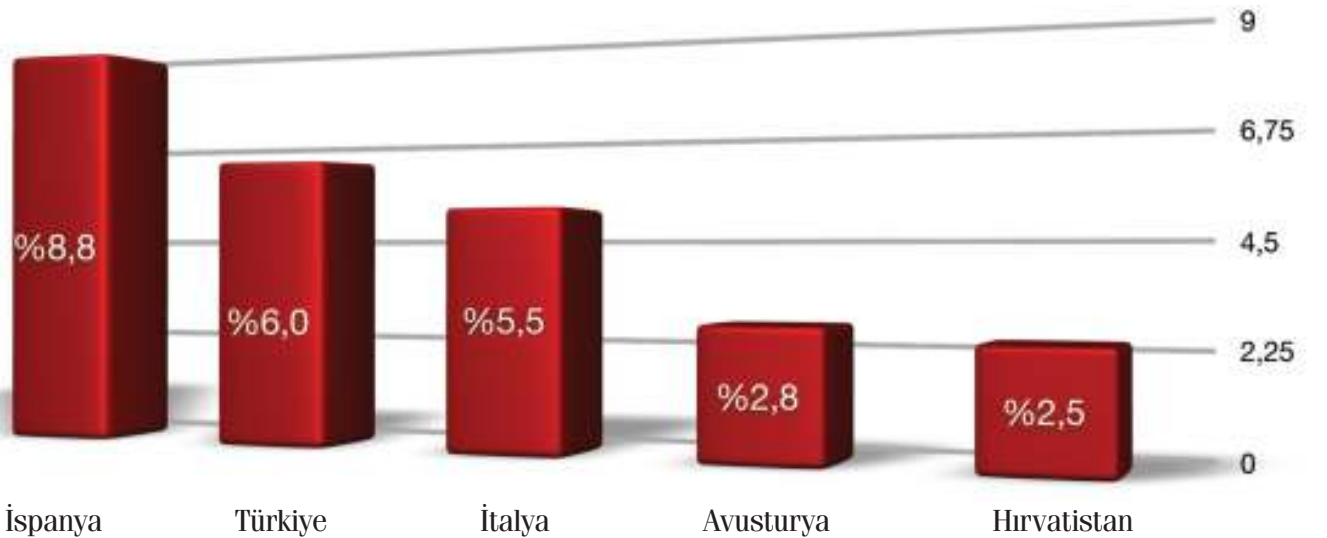
Alman Stiftung für Zukunftsfragen araştırma vakfının 4 bin Alman üzerinden yaptığı Reisebilanz çalışmasında yer alan bilgilere göre 2011'de Almanların tercihlerinde ilk sırayı İspanya alırken ikinciliğe Türkiye yerleşecek. Farklı müşteri tiplerine hitap eden İtalya ile Türkiye arasında pax açısından sıkı bir rekabetin yaşanması da bekleniyor.

Diğer yandan 2011 yılında her 100 Alman'dan % 24'ü iç pazarda hareket edecek.

● Almanların Tatil İçin Ülke Tercihleri (%)

● 2011'de Almanların Tercihleri Ne Olacak? (%)

Türkiye; İspanya ve Yunanistan'dan Pahalı, Fransa ve Mısır'dan Ucuz

İngiltere'de Post Office tarafından hazırlanan ve tatilde en çok kullanılan 8 ana ürünün ülkeler bazındaki fiyat karşılaştırmasının yapıldığı Seyahat Maliyetleri Barometresi 2011 çalışmasına göre İngilizler için en ucuz destinasyon Portekiz oldu.

İngiliz tatilemler için yurtdışına seyahatlerde sıklıkla kullanılan; kahve, bira, kola, soda, güneş kremi-15 faktör, sinek kovucu, tütün gibi ürünlerle 2 kişilik 3 öğün yemeğin ülkeler bazındaki maliyetlerini karşılaştıran araştırmada, Türkiye en ucuz 16'ncı ülke oldu.

36 ülkenin kapsadığı fiyat/maliyet araştırmasına göre, Türkiye en ucuz 16'ncı ülke olurken, toplam maliyetlerde, İspanya ve Yunanistan'dan daha pahalı, Fransa ve Mısır'dan daha ucuz olarak açıklandı.

Öte yandan, oluşturulan mal sepetinin değerine göre uzun mesafe destinasyonlar içinde Sri Lanka ilk sırayı aldı. Çalışma, fiyatlarda artış görülen ABD ve Mısır'ın da ekonomik destinasyonlar sıralamasında aşağılara düştüğünü gösteriyor.

Ülke	Sepet
Portekiz	32.84
İspanya	36.68
Çek	37.98
Bulgaristan	39.39
Srilanka	40.62
Macaristan	43.52
Tayland	44.26
Meksika	45.36
Kenya	45.99
Malezya	47.68
Endonezya	47.96
Hırvatistan	57.32
G.Kıbrıs	57.76
Mayorka	57.81
Yunanistan	58.30
Türkiye	59.83
Japonya	62.32
Malta	63.04
Tenerife	65.48
G.Afrika	65.62
Fransa	70.72
Dubai	72.25
İtalya	73.44
Çin	80.24
Mısır	80.46
Jamaika	82.53
Brezilya	87.73
Antigua	90.83
ABD	92.47
Mauritius	100.42
Singapur	105.83
Barbados	111.27
Y.Zelanda	111.37
Kanada	119.32
Hong Kong	138.64
Avustralya	157.51

Ülke	Fincan Kahve	Şişe Bira	Kutu Kola	1,5 lt Soda	Güneş Kremi	Sinek Kovucu	Sigara Paket	3 Öğün Yemek 2 Kişilik	Toplam Maliyet
Portekiz	0.63	1.34	0.89	0.12	5.35	5.31	3.13	16.07	32.84
İspanya	1.07	1.79	1.07	0.34	4.42	2.46	3.21	22.32	36.68
Çek	1.34	1.34	0.69	0.57	7.25	4.58	3.13	19.08	37.98
Bulgaristan	0.71	1.18	1.18	0.71	8.02	1.42	2.59	23.58	39.39
Srilanka	0.92	1.85	0.92	0.62	5.54	3.08	3.08	24.61	40.62
Macaristan	1.18	1.51	0.87	0.34	9.41	2.69	2.32	25.20	43.52
Tayland	0.51	1.04	0.28	0.46	5.22	0.58	1.35	34.82	44.26
Meksika	1.17	1.06	1.17	0.59	4.11	2.35	2.05	32.86	45.36
Kenya	1.32	1.32	0.70	1.06	3.30	0.88	2.20	35.21	45.99
Malezya	0.81	1.62	0.58	0.23	4.40	3.47	1.85	34.72	47.68
Endonezya	1.38	1.98	1.19	0.40	9.49	0.95	0.95	31.62	47.96
Hırvatistan	1.44	1.63	1.75	1.00	7.50	3.75	2.75	37.50	57.32
G.Kıbrıs	2.68	2.59	0.98	0.89	11.61	4.46	3.75	30.80	57.76
Mayorka	1.34	1.61	1.34	0.43	11.04	4.46	3.21	34.38	57.81
Yunanistan	2.23	2.23	1.79	0.80	8.04	4.46	3.04	35.71	58.30
Türkiye	1.58	1.81	1.81	0.36	9.50	2.01	3.17	39.59	59.83
Japonya	1.68	2.93	2.10	1.49	3.34	4.17	3.69	42.92	62.32
Malta	1.07	1.43	1.34	0.50	7.10	3.57	3.39	44.64	63.04
Tenerife	0.89	1.34	1.34	0.71	8.30	5.94	2.32	44.64	65.48
G.Afrika	1.02	1.54	1.33	2.05	6.14	2.56	2.05	48.93	65.62
Fransa	1.79	1.96	2.23	0.71	8.14	8.93	5.00	41.96	70.72
Dubai	3.41	4.73	1.42	0.38	4.73	3.22	1.33	53.03	72.25
İtalya	0.80	2.46	2.01	1.12	7.14	2.23	4.11	53.57	73.44
Çin	4.31	2.15	1.08	1.08	3.23	2.15	1.62	64.62	80.24
Mısır	0.94	1.00	0.75	0.75	11.27	1.88	1.25	62.62	80.46
Jamaika	1.71	2.14	1.11	1.29	6.86	6.00	7.71	55.71	82.53
Brezilya	0.91	1.48	0.68	0.79	10.91	2.73	2.05	68.18	87.73
Antigua	1.39	0.69	1.67	1.39	8.50	5.81	1.94	69.44	90.83
ABD	1.39	3.47	1.39	1.80	6.59	4.85	3.54	69.44	92.47
Mauritius	1.93	2.41	1.81	0.39	12.53	6.63	2.41	72.31	100.42
Singapur	2.70	4.86	1.62	0.43	6.49	4.86	6.49	78.38	105.83
Barbados	1.79	0.89	0.89	2.14	6.43	5.36	4.48	89.29	111.27
Y.Zelanda	2.14	3.74	1.87	1.22	8.55	5.08	5.88	82.89	111.37
Kanada	1.76	4.70	1.17	1.96	9.40	3.92	6.34	90.07	119.32
Hong Kong	4.51	5.41	2.70	0.72	9.01	3.61	3.61	109.07	138.64
Avustralya	2.05	4.79	1.71	0.65	12.66	3.94	8.42	123.29	157.51

Ülkelerin Dünya Turizm Ligi Sıralamasındaki Yerleri Değişti

Dünya turizminin son 60 yıllık gelişiminde önemli değişimler yaşandı. Önceleri Batılı ülkelerin hakim olduğu pazarda 2000'li yıllarla birlikte Asya, Ortadoğu gibi bölgeler de öne çıkmaya başladı. 2000'lere kadar pazarda en büyükler arasında yer alamayan Türkiye, son yıllarda gösterdiği

performansla; önceleri ilk 15 destinasyon içine girerken, 2010 yılı tamamlandığında ilk 10 içinde yerini sağlamlaştırdı. Öte yandan 60 yıllık süre içinde Asya'dan dünya ekonomisine yön veren, turizmde de atımlarda bulunan Çin gibi ülkelerin de dünya turizminde ilk sıralara yöneldiği gözlemlendi.

60 yıllık sürede listenin en başında yer alan ülkelerin pazardan aldıkları pay da yüzde 70'lerden yüzde 30'lara gerilediği, alttaki ülkelerin de pazardan daha fazla pay aldığı izleniyor.

● Dünya Turizminde Liderler ve Aldıkları Paylar (%) - İlk 15 Ülke

Sıra	1950	Grupların Pazar Payı	2000	Grupların Pazar Payı	2010	Grupların Pazar Payı
1	ABD	71,0	FRANSA	33,0	FRANSA	31,2
2	KANADA		ABD		ABD	
3	İTALYA		İSPANYA		İSPANYA	
4	FRANSA		İTALYA		ÇİN	
5	İSVİÇRE		ÇİN		İTALYA	
6	İRLANDA	17,0	İNGİLTERE	14,0	İNGİLTERE	13,4
7	AVUSTURYA		RUSYA			
8	İSPANYA		KANADA		ALMANYA	
9	ALMANYA		MEKSİKA		UKRAYNA	
10	İNGİLTERE		ALMANYA		AVUSTURYA	
11	NORVEÇ	9,0	POLONYA	10,0	MALEZYA	10,2
12	ARJANTİN		AVUSTURYA		RUSYA	
13	MEKSİKA		MACARİSTAN		KANADA	
14	HOLLANDA		HONG KONG		HONG KONG	
15	DANİMARKA		YUNANİSTAN		YUNANİSTAN	
	DİĞERLERİ	3,0		43,0		45,2

Her Alanda Olduğu Gibi Dünya Turizmini de Asya Sürüklüyor

Dünya turizmindeki gelişmeyi Asya bölgesindeki büyüme sağlıyor. Başını Çin Halk Cumhuriyeti'nin çektiği Asya bölgesi dünya turizminde hem çektiği ziyaretçi ve elde ettiği turizm geliri hem de yurtdışına gönderdiği turist sayısındaki artışla dünya turizmindeki gelişmenin lokomotifliğini yapıyor.

Dünya turizminde daha önce liderliği elinde bulunduran Avrupa'daki büyüme ise yüzde 3 düzeyinde kaldı.

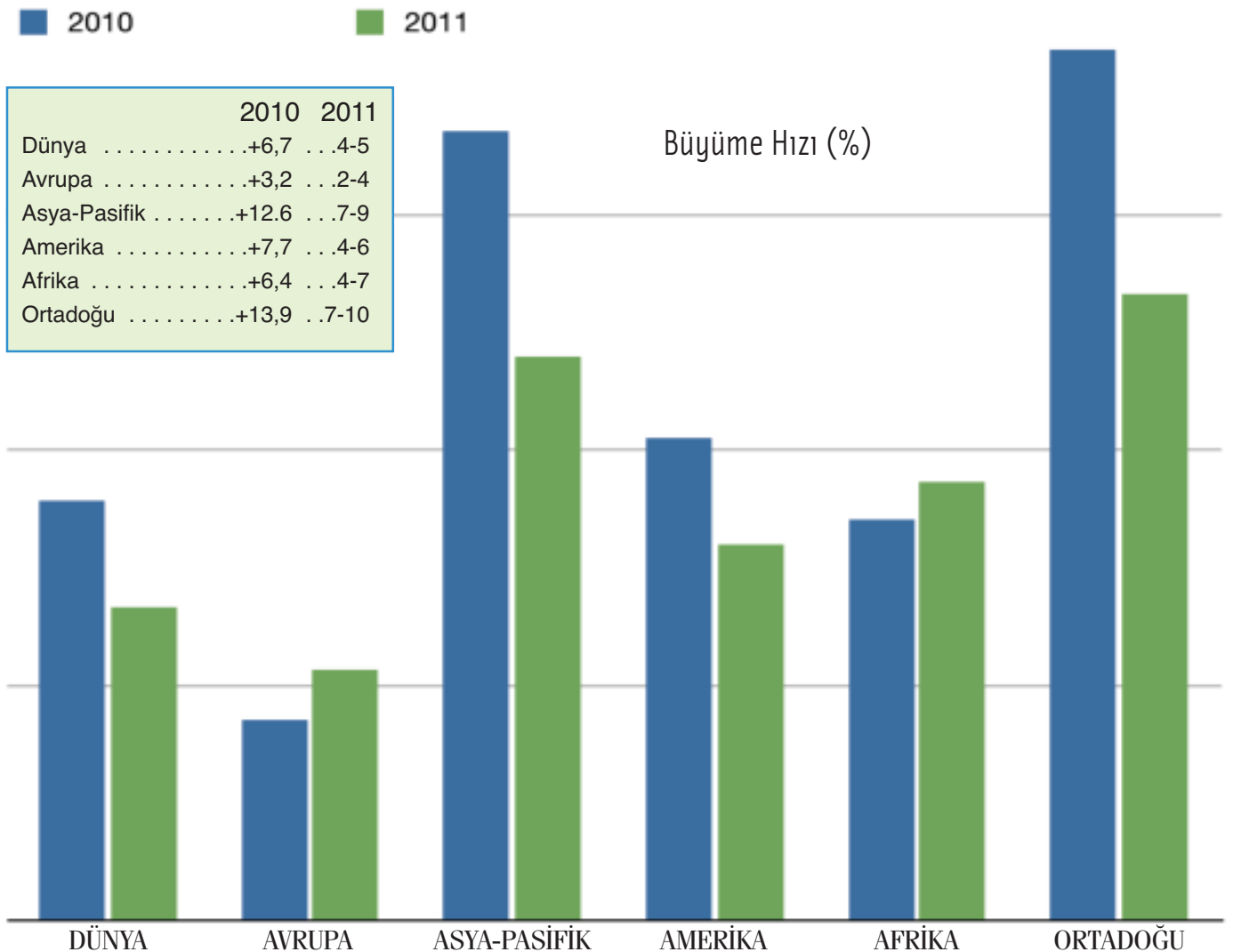
Dünya Turizm Örgütü (UNWTO) verilerine göre, Asya ve Körfez bölgesi dünya turizmindeki büyümeden yüzde 13 ile aslan payını alıyor. Dünya turizmindeki büyümenin bölgelere göre dağılımında Asya'yı yüzde 8'lik bir büyüme ile Kuzey ve Güney Amerika izliyor. Afrika'daki büyüme ise yüzde 6 oldu.

Seyahat harcamalarında ise ülkeler bazında ise en önemli kaynak pazarlar olan ABD, Almanya ve İtalya yüzde 12'şerlik payları ile har-

cama pastasındaki en büyük dilimi oluşturdular. Buna karşılık İngiltere'nin seyahat harcamalarında ise yüzde 4'lük bir düşüş yaşadığı göze çarpıyor.

Bunun dışında Rusya'nın seyahat harcamalarında yüzde 26'lık bir artış olduğu dikkat çeken UNWTO raporuna göre; Çin (yüzde 17), Avustralya (yüzde 9), Kanada (yüzde 8), Japonya (yüzde 7) ve Fransa (yüzde 4) ile seyahat harcamaları en çok artan ülkeler olarak sıralanıyorlar.

● Dünya Turizminde Bölgelerin Durumu (2010 - 2011)

Ziyaretçi Girişinde Ortadoğu Ve Rusya'nın Payı Arttı, Avrupa Ve Amerika'nın Azaldı

Türkiye'ye gelen yabancı ziyaretçilerin ülke ve bölgelere göre dağılımındaki payların değişimi 2010'da da sürdü.

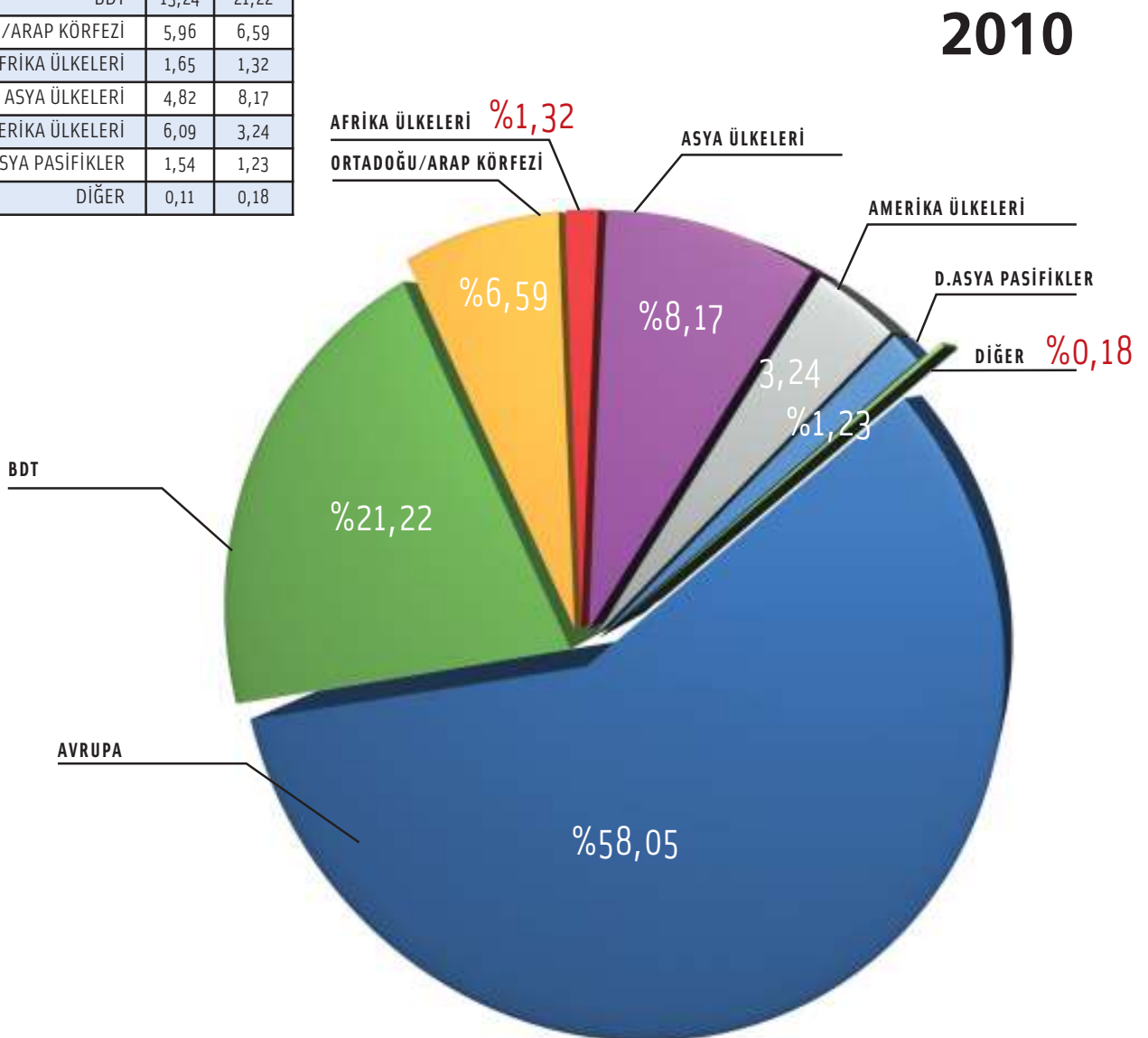
2010'da Türkiye'ye gelen yabancı ziyaretçilerin ülke ve bölgelere göre dağılımında, Ortadoğu ve Körfez ülkeleri ile Rusya ve BDT'nin payı artarken, Avrupa ve Amerika'nın payı azaldı.

Ortadoğu ve Körfez ülkelerinden 2009'da Türkiye'ye gelen ziyaretçi sayısı 1,6 milyon iken, 2010'da 1,8 milyonu aştı. Bu rakamlarla bölgelerin toplam içindeki payı 2000 yılında yüzde 5 iken 2010'da yüzde 6,6'ya yükseldi.

Aynı dönemde BDT ülkelerinin payı da yüzde 13'ten yüzde 21'e yükselirken, Avrupa ülkelerinin toplam ziyaretçi girişindeki payı ise yüzde 66'dan yüzde 58'e, Amerika ülkelerinin payı da yüzde 6'dan yüzde 3,2'ye geriledi.

• Dünya Turizminde Liderler ve Aldıkları Paylar (%) - İlk 15 Ülke

	2000	2010
AVRUPA	66,58	58,05
BDT	13,24	21,22
ORTADOĞU/ARAP KÖRFEZİ	5,96	6,59
AFRİKA ÜLKELERİ	1,65	1,32
ASYA ÜLKELERİ	4,82	8,17
AMERİKA ÜLKELERİ	6,09	3,24
D.ASYA PASİFİKLER	1,54	1,23
DİĞER	0,11	0,18

Turizmde Yelpaze Genişliyor

Ülkelerin Payları Değişiyor

Türkiye'ye gelen ziyaretçilerin ülkelere dağılımında ilk 25 ülkenin toplamdaki payı 2008'de yüzde 23 iken 2010'da yüzde 17'ye düştü. Bu da gelen ziyaretçilerin ülkelere göre dağılımında yelpazenin genişlediğini gösteriyor.

Türkiye'nin en çok ziyaretçi aldığı ülkelerin ilk sırasında yer alan Almanya'dan gelenlerin toplam içindeki payı 2008'de yüzde 16 iken 2010'da yüzde 15'e düştü. Bu dönemde Rusya'dan gelenlerin toplam içindeki payı ise yüzde 10 düzeyinde kalarak değişmedi. İngiltere ise son üç yılda Türkiye'ye gelenlerin içindeki payı yüzde 8'den yüzde 9'a yükseldi.

Son üç yılda gelen ziyaretçi toplamı içinde payı en çok artan ülke ise İran oldu. İran'dan 2008'de gelenlerin toplam içindeki payı yüzde 4 iken 2010'da yüzde 6'ya yükseldi.

● Türkiye'ye En Çok Ziyaretçi Girişi Olan İlk 25 Ülke (Gelen Kişi Sayısı ve Toplamdaki Payı)

ÜLKELER	2008		2009		2010	
	Ziyaretçi Sayısı	Toplamdaki Payı (%)	Ziyaretçi Sayısı	Toplamdaki Payı (%)	Ziyaretçi Sayısı	Toplamdaki Payı (%)
ALMANYA	4.415.525	16,77	4.488.350	16,58	4.385.263	15,32
RUSYA FED.	2.879.278	10,93	2.694.733	9,95	3.107.043	10,85
İNGİLTERE	2.169.924	8,24	2.426.749	8,96	2.673.605	9,34
BULGARİSTAN	1.255.343	4,77	1.406.604	5,19	1.433.970	5,01
İRAN	1.134.965	4,31	1.383.261	5,11	1.885.097	6,58
HOLLANDA	1.141.580	4,33	1.127.150	4,16	1.073.064	3,75
GÜRCİSTAN	830.184	3,15	995.381	3,68	1.112.193	3,88
FRANSA	885.006	3,36	932.809	3,45	928.376	3,24
A.B.D.	679.445	2,58	667.159	2,46	642.768	2,24
İTALYA	600.261	2,28	634.886	2,34	671.060	2,34
YUNANİSTAN	572.212	2,17	616.489	2,28	670.297	2,34
BELÇİKA	596.442	2,26	592.078	2,19	543.003	1,9
UKRAYNA	730.689	2,77	574.700	2,12	568.227	1,98
AVUSTURYA	520.334	1,98	548.117	2,02	500.321	1,75
SURİYE	406.935	1,55	509.679	1,88	899.494	3,14
AZERBAYCAN	459.593	1,75	424.155	1,57	486.381	1,7
POLONYA	397.682	1,51	419.475	1,55	428.275	1,5
İSVEÇ	404.092	1,53	401.740	1,48	447.270	1,56
İSPANYA	342.104	1,3	376.215	1,39	321.325	1,12
ROMANYA	447.419	1,7	366.698	1,35	355.144	1,24
İSRAİL	558.183	2,12	311.582	1,15	109.559	0,38
DANİMARKA	276.805	1,05	296.085	1,09	314.446	1,1
İRAK	250.130	0,95	285.229	1,05	280.328	0,98
İSVİÇRE	252.925	0,96	283.060	1,05	271.139	0,95
NORVEÇ	250.458	0,95	262.314	0,97	299.405	1,05
25 Ülke Toplamı	21.315.934	23,55	23.024.698	17,60	24.407.053	17,31
Türkiye Toplamı	26.336.677		27.077.114		28.632.204	

Antalya 10 Milyonu Zorluyor, İstanbul Takipte

Antalya ve İstanbul, gelen yabancı ziyaretçilerin yarısından fazlasını ağırlarken, Antalya 10 milyon hedefine ulaşmaya çalışıyor. Öte yandan Antalya ile arasındaki farkı son 5 yılda 3 milyondan 1 milyona çeken İstanbul da 2010'da yaşadığı ciddi düşüşü aşarak ileriki yıllarda Antalya kadar ziyaretçi çekme hedefinde.

Öte yandan yıllardır 2 milyon bandında seyreden Muğla 3 milyonu aşarken İzmir son 4 yılda 1 milyon bandından fazla kıpırdanmadı.

• Turistik Merkezlere Gelen Yabancı Ziyaretçi Sayısı (Milyon Kişi)

	Antalya	İstanbul	Muğla	İzmir	Aydın	Diğer	Toplam
2000	3,30	2,42	1,35	0,48	0,42	1,44	10,43
2001	4,21	2,52	1,33	0,62	0,45	1,36	11,62
2002	4,75	2,71	1,94	0,65	0,20	3,01	13,26
2003	4,68	3,15	2,00	0,53	0,28	3,39	14,03
2004	6,05	3,47	2,53	0,76	0,26	4,45	17,52
2005	6,88	4,85	2,84	0,79	0,34	5,43	21,12
2006	6,01	5,35	2,35	0,78	0,40	4,94	19,82
2007	7,29	6,45	2,66	1,36	0,51	5,07	23,34
2008	8,56	7,05	2,97	1,07	0,55	6,18	26,38
2009	8,26	7,51	2,81	1,06	0,62	6,82	27,08
2010	9,27	6,96	3,01	1,16	0,69	7,56	28,63

2010'da Ziyaretçi Girişi Azalan Tek Bölge İstanbul Oldu

Türkiye'ye gelen yabancı ziyaretçilerin giriş kapılarına ve bölgelere göre dağılımında kayba uğrayan tek bölge İstanbul oldu.

2010 yılında Türkiye'ye gelen yabancı ziyaretçilerin giriş kapılarına göre dağılımında ilk sırayı; 9,2 milyon ile Antalya alırken onu 6,9 milyon ile İstanbul izledi. 2009'da İstanbul'a gelen yabancı ziyaretçi sayısı 7,5 milyon kişi olarak gerçekleşmişti. Buna göre 2010'da İstanbul'a gelen ziyaretçi 2009'a göre yüzde 7,31 azaldı.

İstanbul'a gelen ziyaretçi sayısındaki düşüşün 2010 yılını 'Avrupa 2010 Kültür Başkenti' olarak yaşadığı yılda olması dikkat çekti. İstanbul bu durumu ile 2010'da gelen yabancı ziyaretçi sayısı azalan tek bölge oldu,

2010 yılı yabancı ziyaretçi girişinin kapı ve bölgelere göre dağılımında diğer bölgelerin durumu şöyle oldu:

Muğla ziyaretçi sayısını yüzde 6.96, İzmir, yüzde 9.36, Kuşadası yüzde 10.51 artardı.

• Turistik Merkezlere Gelen Yabancı Ziyaretçiler

İL	2009	2010	Değişim
ANTALYA	8.260.357	9.266.759	12,18
İSTANBUL	7.509.738	6.960.974	-7,31
MUĞLA	2.810.909	3.006.553	6,96
İZMİR	1.056.910	1.155.820	9,36
KUŞADASI	620.147	685.326	10,51
DIĞER	6.819.053	7.556.772	10,82
TOPLAM	27.077.114	28.632.204	5,74

Sezon Yaz Aylarında Yoğunlaştı Karayolundan Girişler Arttı

Türkiye'ye gelen yabancı ziyaretçilerin aylara göre dağılımı ele alındığında ise yoğunluğun Haziran-Eylül döneminde olduğu görülüyor. Son 10 yılın verilerine göre sezondaki dağılımda ilkbahar ve kış aylarının biraz daha fazla pay aldığı ortaya çıkıyor. Bu anlamda Türkiye'de sezonun geçmiş 10 yıllara göre uzadığı söylenebilir.

Sektördeki bir diğer değişim de yabancı ziyaretçilerin giriş kapılarına göre dağılımda gözlemlendi. Özellikle komşu ülkelerle vizelerin kalkması ve bazı giriş kolaylıklarının sağlanması ile beraber, Suriye, İran gibi karasal sınır kapılarından girişler de artış gösterdi. Öyle ki, Türkiye son 2-3 yılda sağladığı ziyaretçi sayısı artışının % 50'sinden fazlasını bu sınır kapılarından yapılan trafikten elde etti.

Buna rağmen Türkiye'ye girişlerde en büyük payı hâlâ hava yolu alıyor.

• Giriş Yollarına Göre Yabancı Ziyaretçiler (Bin Kişi)

YIL	HAVA	D.YOLU	KARA	DENİZ	TOPLAM
2000	7.274	39	1.969	1.144	10.428
2001	8.459	56	1.966	1.137	11.618
2002	9.990	55	2.465	744	13.254
2003	10.080	64	2.893	993	14.030
2004	12.575	73	3.716	1.152	17.516
2005	14.980	80	4.745	1.320	21.125
2006	14.084	72	4.206	1.457	19.819
2007	16.808	69	4.722	1.743	23.342
2008	18.838	72	5.388	2.037	26.335
2009	18.959	70	6.030	2.018	27.077
2010	19.556	66	6.948	2.062	28.632

• Aylara Göre Yabancı Ziyaretçi Girişleri (Günübirlik Girişler Hariç)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
OCAK	324,9	353,7	304,5	361,5	528,2	689,6	663,7	712,0	775,3	744,1	802,9
ŞUBAT	345,4	400,1	423,6	479,1	601,9	684,8	623,4	784,5	892,5	896,9	945,4
MART	420,4	533,4	664,4	493,2	770,0	1.089,4	909,4	1.084,7	1.289,2	1.183,7	1.387,3
NİSAN	679,7	834,0	830,7	648,6	1.076,2	1.314,0	1.334,2	1.468,9	1.595,5	1.666,7	1.645,5
MAYIS	907,6	1.128,2	1.271,5	1.085,0	1.720,5	2.209,2	1.823,5	2.174,1	2.593,1	2.545,0	2.943,3
HAZİRAN	1.003,1	1.260,3	1.403,2	1.424,6	1.802,4	2.281,2	2.248,2	2.614,2	3.156,6	3.060,1	3.253,9
TEMMUZ	1.413,4	1.631,4	1.827,9	2.010,1	2.479,0	3.061,6	2.967,1	3.465,0	3.871,0	4.105,3	4.149,8
AĞUSTOS	1.270,9	1.459,2	1.818,5	2.136,1	2.418,4	2.719,7	2.758,8	3.208,0	3.542,1	3.500,3	3.472,7
EYLÜL	1.232,6	1.328,2	1.694,1	1.771,7	2.010,8	2.367,1	2.123,7	2.624,8	2.756,9	2.891,8	3.251,6
EKİM	1.030,8	967,0	1.345,9	1.539,6	1.722,0	1.975,4	1.577,4	1.991,7	2.251,7	2.373,8	2.606,0
KASIM	547,1	491,7	647,7	752,8	916,9	1.023,2	965,2	1.106,8	1.191,9	1.332,7	1.394,2
ARALIK	409,8	395,5	557,8	638,5	779,8	857,7	922,0	1.013,7	1.078,1	1.205,3	1.147,3
TOPLAM	9.585,7	10.782,7	12.789,8	13.341,0	16.826,1	20.272,9	18.916,4	22.248,5	24.994,0	25.505,8	26.999,8

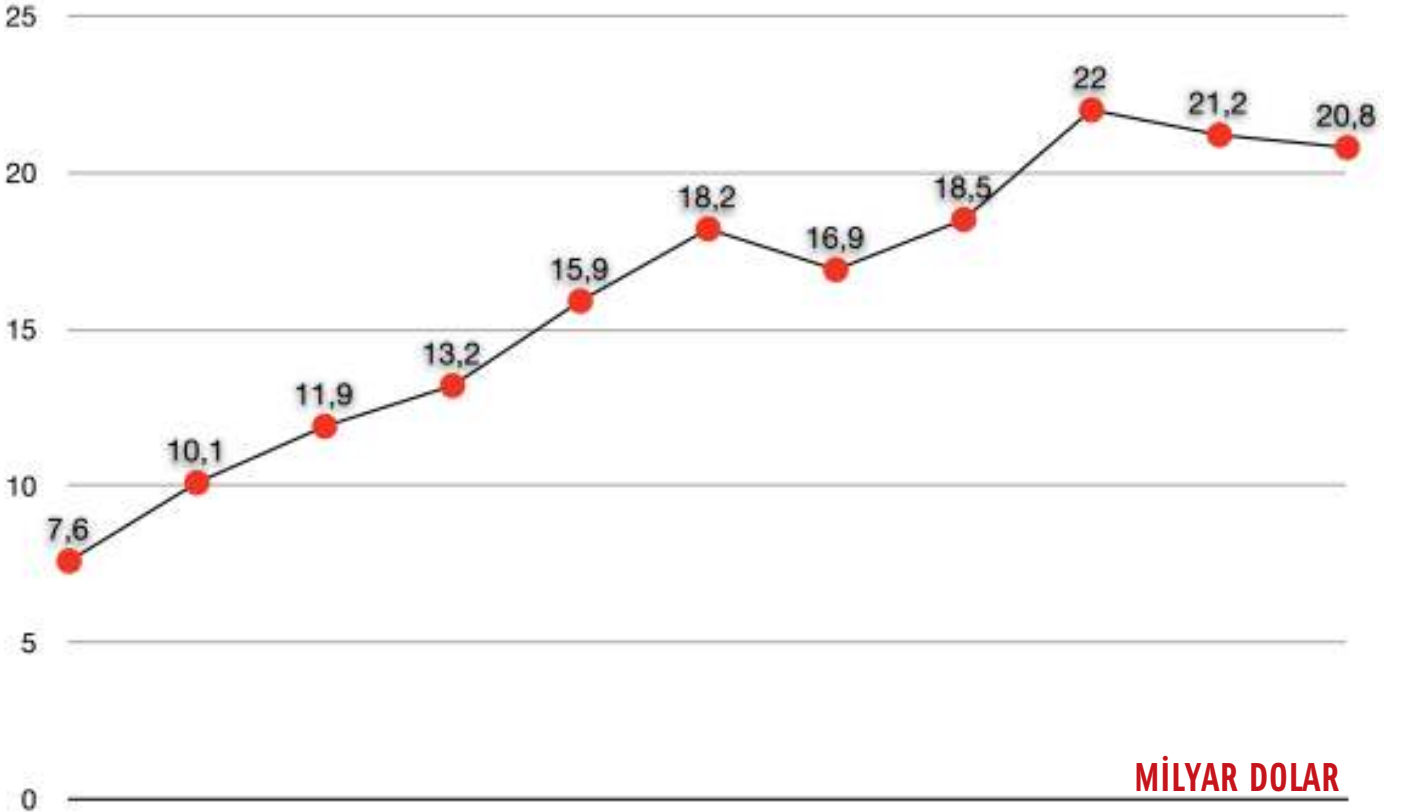
Turizm Geliri 2010'da Yüzde 2 Düşüşle 20,8 Milyar Dolara Geriledi

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre, 2010'da Türkiye'nin yabancılardan ve yurtdışında yaşayan vatandaşların Türkiye ziyaretlerinden elde ettiği toplam turizm geliri, 21,2 milyar dolardan 20,8 milyar dolara geriledi.

Türkiye'nin turizm geliri 2008'den beri sürekli geriliyor. 2008'de turizm geliri 22 milyar dolara ulaştıktan sonra 2009'da 21,2 milyar dolara düştü.

Türkiye Otelciler Federasyonu (TÜROFED) turizm gelirlerindeki düşüşün Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK)'in hesaplama yönteminden kaynaklandığı söylüyor.

Yıllar	Turizm Geliri (Milyar Dolar)
2001	10.067
2002	11.900
2003	13.203
2004	15.887
2005	18.153
2006	16.851
2007	18.487
2008	21.950
2009	21.249
2010	20.806

MİLYAR DOLAR

Yurtdışından Gelen Yurttaşların Kişibaşı Harcaması Turistin İki Katı

Turizm geliri hesaplaması ile ilgili tartışmalar kişi başına turizm verilerine de yansdı. Gelen toplam ziyaretçi sayısının turizm gelirine bölünmesi ile elde edilen Türkiye'ye gelen ziyaretçilerin kişibaşına harcama ortalaması 630 dolar iken yurtdışında yaşarken Türkiye'ye gelen yurttaşların kişibaşına ortalama harcaması yabancı ziyaretçilerin iki katını aşıyor.

TÜİK verilerine göre 2010'de Türkiye'ye gelen yurtdışındaki yurttaşlar kişibaşına ortalama 1.158 dolar harcama yaparken, yabancı ziyaretçilerin kişi başına harcaması 546 dolar oldu.

Bu arada hem yurtdışında yaşayan yurttaşlar hem de yabancı ziyaretçilerin kişibaşına ortalama harcaması 2010'da 2009'a göre geriledi. 2009'da kişibaşına ortalama 664 dolar olan harcama 2010'da 630 dolara düştü.

● Yurtdışından Gelen Yurttaşlar ve Yabancı Ziyaretçilerin Turizm Harcaması

Yıllar	Yurtdışından Gelen Yurttaşlar		Yabancı Ziyaretçiler		Toplam	
	Turizm Harcaması (\$)	Kişibaşına Ortalama Harcama (\$)	Turizm Harcaması (\$)	Kişibaşına Ortalama Harcama (\$)	Turizm Harcaması (\$)	Kişibaşına Ortalama Harcama (\$)
2001	2 680 908	1 233	7 386 246	655	10 067 155	748
2002	2 891 247	1 261	9 009 677	697	11 900 925	782
2003	3 526 520	1 356	9 676 623	706	13 203 144	810
2004	3 763 639	1 230	12 124 059	705	15 887 699	784
2005	4 224 203	1 173	13 929 300	679	18 153 504	752
2006	4 294 117	1 109	12 556 829	651	16 850 947	728
2007	4 497 055	1 071	13 989 952	608	18 487 008	679
2008	5 149 189	1 132	16 801 618	636	21 950 807	709
2009	5 396 260	1 158	15 853 074	580	21 249 334	664
2010	5 229 352	1 158	15 577 357	546	20 806 708	630

Gelir Düştü, Gider Arttı Net Turizm Geliri Azaldı

Türkiye'nin turizm geliri düşerken gideri artıyor. Bunun sonucu olarak net turizm geliri azalıyor. Yurtdışına yapılan seyahat sayısı ve buna bağlı olarak seyahate çıkanların yurtdışında yaptıkları harcamaların artması net turizm gelirinin düşmesine neden oluyor.

2010'da turizm gelirinin 546 dolara kadar inmesinde somutlaşan turizm gelirlerindeki düşüşe, turizm giderlerindeki tempo artışı eşlik etti ve net turizm gelirleri geriledi. Türkiye'nin 2001'de 1.7 milyar dolar olan turizm harcamaları, 2010'da 4.8 milyar dolara kadar çıktı.

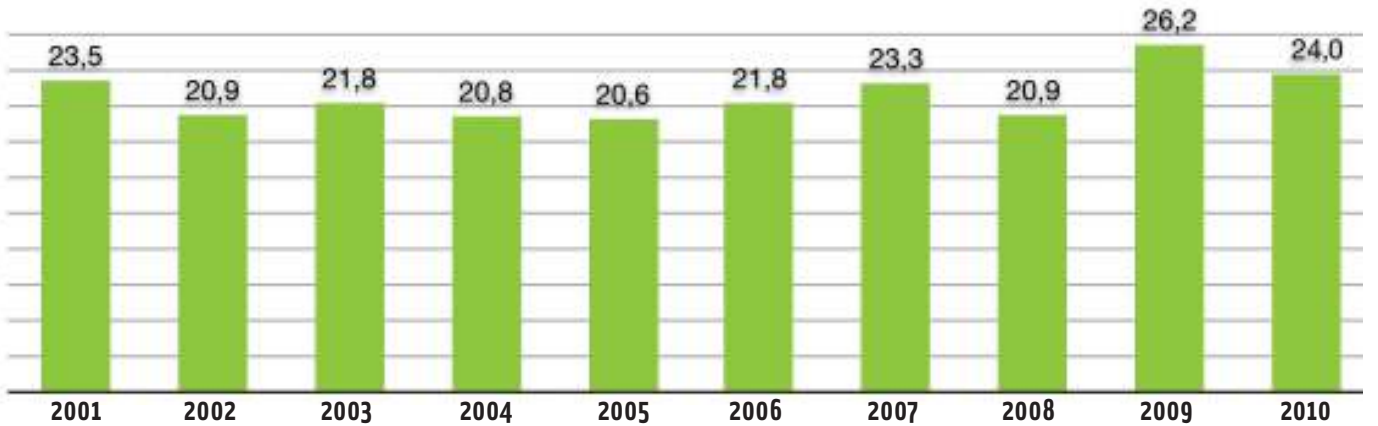
Turizm gelirleri düşerken giderlerin artması nedeniyle net turizm gelirindeki azalma 10 yıldır yaşanıyor.

10 yılda Türkiye'nin toplam turizm gelirleri 127 milyar doları bulurken, aynı dönemde yurttaşların yurtdışı seyahat yaptıkları harcamalar da 30 milyar dolara yaklaştı. Buna göre son 10 yılın toplam net turizm gelirleri 97 milyar dolara indi. Bu da son 10 yılda toplam giderlerin, gelirlerin yüzde 23'ünü karşılık geliyor.

• Turizm Geliri, Gideri ve Net Turizm Geliri (Milyon Dolar)

Yıllar	Gelir	Gider	NetGelir	Giderin Gelire Oranı (%)
2001	10.067	1738	5648	23,5
2002	11.900	1880	7130	20,9
2003	13.203	2113	7564	21,8
2004	15.887	2524	9600	20,8
2005	18.153	2872	11057	20,6
2006	16.851	2743	9814	21,8
2007	18.487	3260	10730	23,3
2008	21.950	3506	13296	20,9
2009	21.249	4147	11706	26,2
2010	20.806	4826	15980	24,0
2001-2010	168.553	29,609	97,296	23,3

• Yıllara Göre Turizm Giderinin, Gelirine Oranı (%)

Yurtdışına Çıkışlar 10 Milyon Kişi Harcama 5 Milyar Dolara Ulaştı

2010 yılında tatil de dahil olmak üzere çeşitli amaçlarla yurtdışına çıkan 10 milyondan fazla vatandaş, 4,8 milyar doları aşan bir harcamada bulundu. 2009'da yapılan seyahatlerde ise 4,1 milyar dolarlık harcama yapılmıştı.

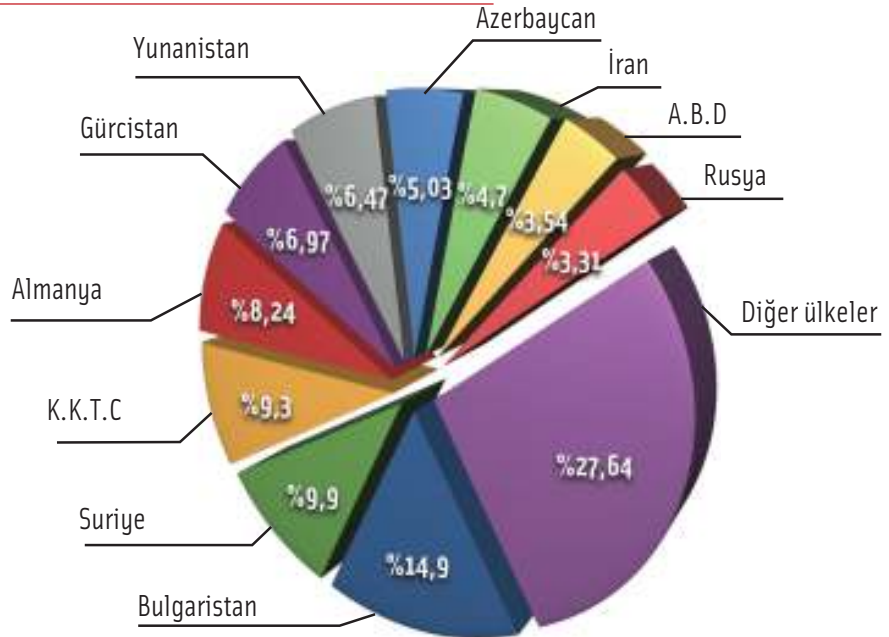
Yurtdışına çıkan vatandaşların 1,6 milyonluk bir kesimi gezi, eğlence, sportif ve kültürel amaçlı hareket ederken, 1,7 milyonu da yakınlarını ziyaret etti. İş, kongre, fuar vb. amaçlarla çıkanların sayısı da 1,9 milyon oldu.

● Yurtdışına Çıkışların Amaçlarına Göre Dağılımı (%)

	2010	2009
Gezi, eğlence, sportif ve kültürel faaliyetler	25,07	18,26
Yakınları ziyaret	26,62	26,46
Sağlık	0,32	0,56
Dini	2,13	1,56
Alışveriş	3,88	2,36
Eğitim	3,63	2,94
İş amaçlı (konferans, toplantı, görev vb.)	28,85	35,11
Diğer	9,49	12,76
Toplam	100,00	100,00

● Yurtdışına Çıkışlarda Tercih Edilen Ülkeler (%)

Ülke	2010
Bulgaristan	14,90
Suriye	9,90
K.K.T.C	9,30
Almanya	8,24
Gürcistan	6,97
Yunanistan	6,47
Azerbaycan	5,03
İran	4,70
A.B.D	3,54
Rusya	3,31
Diğer ülkeler	27,64

Hediyelik Eşya Ve Halı Kilim Harcaması Azaldı

Paket Turdan Türkiye'de Kalan Miktar Arttı

Gelen ziyaretçilerin yaptıkları kişisel harcamalar azaldı. 2009'da 17,3 milyar dolar olan kişisel harcamalar, 2010'da 16,8 milyar dolara geriledi. Paket tur harcamasından Türkiye'de kalan miktar ise arttı. 2009'da gelen ziyaretçilerin paket tur harcamasından Türkiye'de kalan miktar 3.905 milyon iken, 2010'da 3.989'a yükseldi.

2010'da gelen ziyaretçilerin dönüşte yanlarında götürdükleri hediyelik eşya, giyecek ve ayakkabı ile halı kilim gibi harcamaları 2009'a göre azaldı.

Gelen ziyaretçiler 2009'da halı kilim için 375 milyon dolar harcarken, 2010'a 342 milyon dolar harcadı. Aynı dönemde hediyelik eşya harcaması 1.592 milyondan 1,501'e, giyecek ve ayakkabı harcamaları ise 2.541 milyondan 2.327 milyona düştü.

● Türkiye'de Yapılan Turizm Harcamaları (Milyon Dolar)

Harcama alanı	Yabancı		Vatandaş		Toplam	
	2009	2010	2009	2010	2009	2010
1. Kişisel harcamalar	11.997,10	11.660,90	5.346,70	5.156,40	17.343,80	16.817,30
Yeme-içme	3.629,50	3.554,40	2.346,20	2.286,80	5.975,70	5.841,30
Konaklama	2.313,20	2.308,30	221	222,4	2.534,20	2.530,70
Sağlık	225,1	232	222,2	201,4	447,3	433,4
Ulaştırma	1.348,60	1.265,50	665,4	641,8	2.014,00	1.907,30
Spor, eğitim, kültür	128,5	138,6	23,8	40,3	152,2	178,9
Tur hizmetleri	209,7	203	14	12	223,7	215
Diğer mal ve hizmetler	4.142,60	3.959,20	1.854,20	1.751,60	5.996,80	5.710,70
Giyecek ve ayakkabı	1.805,70	1.656,70	735,8	671,2	2.541,40	2.327,90
Hediyelik eşya	1.184,10	1.123,80	398,8	377,3	1.582,90	1.501,10
Halı, kilim vb	338,8	314,2	36,8	28,7	375,6	342,9
Diğer harcamalar	814	864,5	682,8	674,4	1.496,80	1.538,90
2. Paket tur toplamı (Ülkede kalan)	3.856,00	3.916,40	49,6	73	3.905,50	3.989,40
3. Turizm geliri	15.853,10	15.577,40	5.396,30	5.229,40	21.249,30	20.806,70

Türkiye, Bakanlık ve Belediye Belgeli Yatak Sayısında 1,5 Milyona Gidiyor

Dünya seyahat pazarında en hızlı büyü-melerden birini yakalayan Türkiye, bel-geli yatak sayısını da önemli miktarda artırdı.

Son 10 yılda işletme belgeli yatak sayı-sını 325 binlerden 650 binlere taşıyan Türkiye'nin yatırımdaki yatak sayısı da 250 bin dolaylarında. Halen belgeli ola-rak fiilen çalışan yatak sayısının 1 mil-yonu bulunduğu ülkemiz, belediye belgeli yataklar da ilave edildiğinde 1,3-1,4 mil-yon dolayında yatağa sahip.

Diğer yandan 2011-2015 yılına kadar devreye girmesi planlanan 200-250 bin yatak da tamamlandığında Türkiye'nin 5 yıl sonra ulaşacağı yatak sayısı 1,5 mil-yona ulaşacak.

• Bakanlıktan Belgeli Tesislerin Tür ve Sınıflarına Göre Dağılımı

Tesis Türü / Sınıfı	Ocak 2011	Tesis Türü / Sınıfı	Ocak 2011
5 * OTEL	319	GOLF TESİSİ	3
4 * OTEL	521	MÜSTAKİL APART	105
3 * OTEL	663	ÖZEL TESİS	486
2 * OTEL	560	PANSİYON	52
1 * OTEL	69	BAR	10
OTEL DİĞER	3	EĞLENCE YERİ	61
BİLEŞİK TESİS	24	LOKANTA	541
OTEL+TERMAL TESİS	4	GÜNÜBİRLİK TESİS	44
TATILKÖYÜ	70	KAMPİNG	5
TERMAL OTEL	29	MOLA NOKTASI	17
MOTEL	14	DİĞER TESİSLER	26
BUTİK OTEL	40		

TOPLAM: 3.666

• Bakanlıktan Belgeli Konaklama Tesisleri ve Yatak Sayısı

Yıl	İşletme Belgeli Tesis Sayısı	İşletme Belgeli Yatak Sayısı	Yatırım Belgeli Tesis Sayısı	Yatırım Belgeli Yatak Sayısı
2000	1.824	325.168	1.300	243.794
2001	1.998	368.819	1.237	229.047
2002	2.124	396.148	1.138	222.876
2003	2.240	420.697	1.130	242.603
2004	2.357	454.290	1.151	259.424
2005	2.412	483.330	1.039	278.255
2006	2.475	508.632	869	274.687
2007	2.514	532.262	776	254.191
2008	2.562	565.277	774	259.515
2009	2.525	567.470	772	258.287
2010	2.712	649.256	860	248.292

2010'da El Değiştiren 39 Tesisin Yarısı Akdeniz Bölgesinde

Konaklama sektöründe; 2010 yılında, işletme veya mülkiyet olarak 39 tesis el değiştirdi. 33 bin dolayında yatağın konu olduğu bu işlemlerde 13 tesisin mülkiyeti, 26 tesisinin de işletmesi başka kişilere geçti.

2010 yılını turizmde rakiplerine göre daha iyi geçiren Türkiye'de, konaklama tesislerinde yaşanan mülkiyet ve el değiştirmeler bir yıl öncesine göre az da olsa arttı.

Ekin Grubu Araştırma Birimi'nin Türkiye

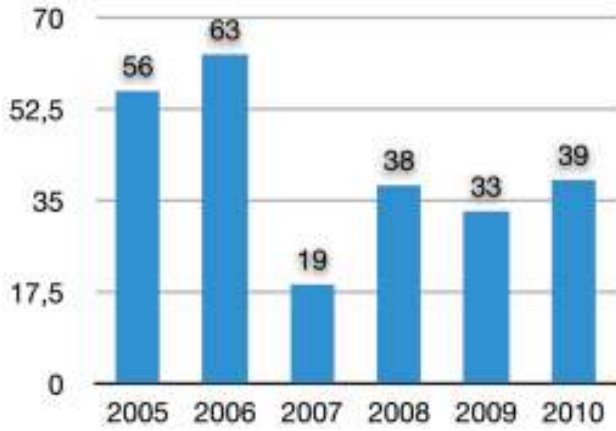
genelinde gerçekleştirdiği araştırmaya göre, mülkiyet ve işletme bazındaki el değiştiren tesis sayısı 2009 yılında 33 iken, 2010'da 39 oldu. El değiştiren tesislerdeki toplam yatak kapasitesi de 32 bin 727 oldu. 2009'da el değiştiren yatak sayısı 23 bin 822 olmuştur.

Bu arada, konaklama tesislerinde mülkiyet ve işletme bazındaki el değiştirmelerin 2005 yılına göre azaldığı dikkat çekiyor. 2005 yılında gerçekleşen tesis el değiştirmelerinin 11'i mülkiyet bazlı iken, bu sayı

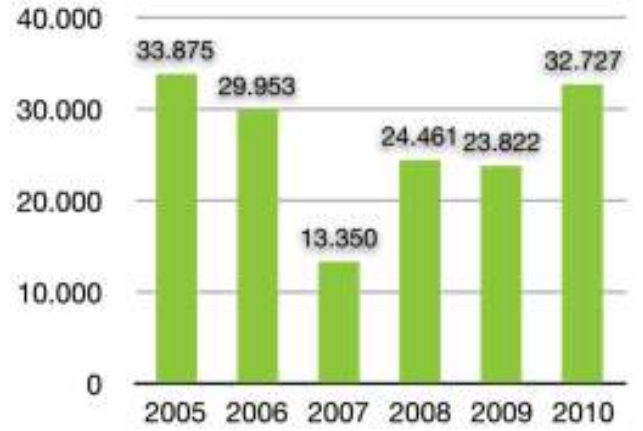
sonraki yıllarda; 9, 10, 12 ve 13 oldu. İşletme olarak el değiştiren tesis sayısı ise son beş yılda sırasıyla; 54, 10, 28, 21 ve 24 olarak gerçekleşti.

2010 yılında gerçekleşen el değiştirme veya satın almaların illere göre dağılımında Antalya 20 tesis ile ilk sırada geliyor. Antalya'yı 13 el değiştirme ile Ege izledi. Öte yandan geri kalan işlemler ise İç Anadolu, Marmara ve Doğu Anadolu'da meydana geldi.

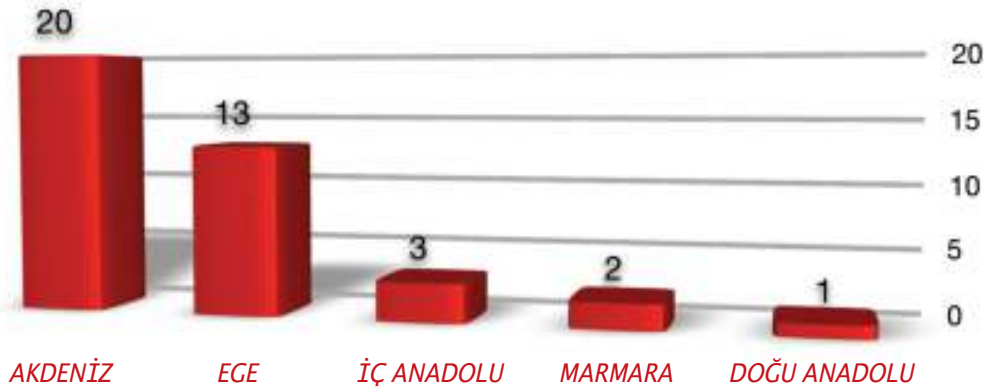
● El Değiştiren Tesis Sayısı

● El Değiştiren Yatak Sayısı

● El Değiştirmelerin Bölgelere Dağılımı

2010'da 4,5 Milyar Liralık 253 Komple Yeni Yatırım Projesi İçin Teşvik Alındı

Ekin Grubu Araştırma Birimi'nin Hazine Müsteşarlığı verilerinden derlediği verilere göre, turizm sektörü yatırım, yenileme, modernizasyon gibi amaçlarla, geçen yıl 333 proje için 5,4 milyar TL'lik yatırım teşvik belgesi aldı. 2010'da alınan yatırım teşvikleri içinde 253 proje komple yeni yatırımları öngörürken, bu yatırımlar tamamlandığında sektöre ilave 63 bin dolayında yeni yatak gelecek, 18 bine yakın kişi de iş bulacak. Turizm sektörü geçen yıl teşvik aldığı 333 projeden 253 adedi ile komple yeni yatırımlar ya-

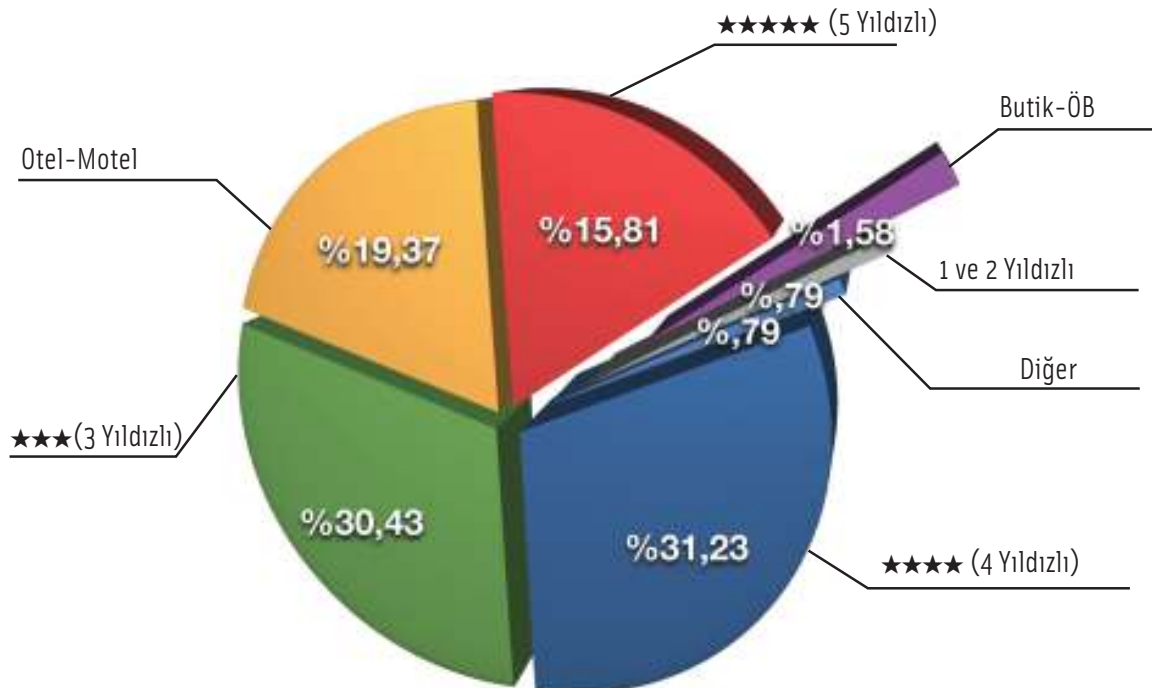
pacak. Ülke genelinde 57 ilde teşvike bağlanan yeni yatırımlarla sektöre ilave 62 bin 696 adet yatak eklenecek. Bu tesislerin faaliyete geçmesi ile de 17 bin 762 kişi da iş olanağı bulacak. Sektörün 2010'da aldığı ve komple yeni yatırımları öngören projelerin yüzde 60'ından fazlasını 4 ve 3 yıldızlı oteller oluşturdu. Diğer yandan 5 yıldızlı tesislerin payı ise yüzde 15'lere geriledi. Geçen yıl teşvike bağlanan projelerin yüzde 19'u da otel ve motellere yönelik olurken, geri

kalan küçük bir kısım da 1 ve 2 yıldızlı otellerle butik ve özel tesislere ayrıldı. Öte yandan turizm yatırımlarındaki Anadolu'ya kayma eğilimi de sürüyor. 2010'da alınan ve komple yeni yatırımı öngören tesis yatırımlarının ancak yüzde 35'i Antalya, Muğla, İzmir, İstanbul ve Aydın gibi gelişmiş turizm bölgelerinde yer alırken, geri kalan kısmı, Anadolu'nun çeşitli kentlerine yayıldı. Bundan 5 yıl kadar önce, dağılım tam tersi durumda idi.

● 2010'da Sektörün Aldığı Yatırım Teşvikleri

	Belge Sayısı	Teşvik Tutarı Milyar TL	Teşvikle Sağlanacak İstihdam	Teşvik Alan Yatak Sayısı
Toplam	333	5.4	19.715	111.049
Yeni Yatırım	253	4.5	17.762	62.696

● Yeni Tesislerin Türlerine Göre Dağılımı (%)

Türkiye'de Enflasyon % 6,4 İken Otellerde Yüzde 10'a Yaklaştı

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından açıklanan Aralık ayı enflasyon verilerine göre genel fiyat seviyesi geçen yıla göre yüzde 6,4 artarken, otellerde gerçekleşen enflasyon ise yüzde 9,7 oldu.

Ekin Grubu Araştırma Birimi tarafından hazırlanan Otel Enflasyon Sepeti verilerine göre, tesislerde en yoğun kullanılan ürünlerin fiyat artışları yüzde 10'a yaklaşırken, en yüksek artışlar; yiyecek-içecek, teknik servis ve meyve-sebze bölümlerinde oluştu.

Otel Enflasyon Sepeti verilerine göre, 2010 yılının başlarında ülke ortalamasının altına gerileyen Otel Enflasyon Sepeti fiyat artışları, son aylarda TÜFE'nin oldukça üzerinde bir seyir izledi.

Diğer yandan alt gruplar itibarıyla, et, süt ve meyve-sebzedeki yüksek oranlı artışlar, otellerde ana maliyet kalemi olmaya devam etti. Et grubu fiyatları yüzde 25'in üzerinde, süt grubu da yüzde 15 dolaylarında yükselirken, meyve-sebze grubundaki tırmanış yılın son aylarında daha da belirgin hale geldi. Yağ grubundaki ılımlı ve bazen de gerileyen seyrinde ciddi bir değişim olmadı.

• Ürün Gruplarında Yıllık Fiyat Artışları (% - 2010) (Önceki yılın aynı ayına göre değişim)

Aylar	Yiyecek	İçecek	Teknik	Enerji	Temizlik	Basın-Yayın
Ocak	9,38	8,58	22,16	-10,54	-0,67	18,74
Şubat	12,22	9,50	22,63	-7,92	-1,69	18,43
Mart	12,05	9,71	23,09	-5,35	-3,06	19,63
Nisan	13,09	9,74	24,17	-0,28	-4,07	20,36
Mayıs	12,29	8,79	24,82	5,87	-4,20	20,91
Haziran	11,61	8,39	24,92	6,92	-3,86	21,58
Temmuz	12,12	8,17	25,57	7,34	-2,72	22,13
Ağustos	11,79	8,89	25,64	7,47	-2,25	22,47
Eylül	12,53	8,86	25,88	6,86	-1,65	22,76
Ekim	12,62	8,52	25,74	6,32	-0,48	22,22
Kasım	11,27	16,40	26,52	5,57	1,22	21,80
Aralık	9,63	19,53	26,80	6,27	-16,97	21,77

• Bazı Alt Gruplarda Fiyat Artışları (% - 2010) (Önceki yılın aynı ayına göre değişim)

Kaynak: Ekin Grubu Otel Enflasyon Sepeti

Aylar	Et	Yağ	Süt	Meyve-Sebze
Ocak	21,38	-2,04	13,12	1,98
Şubat	23,57	0,00	17,90	20,84
Mart	23,81	0,02	18,55	3,95
Nisan	27,39	-0,06	18,16	8,05
Mayıs	27,34	0,45	16,46	-2,77
Haziran	27,18	0,43	15,79	-1,88
Temmuz	28,71	1,06	14,80	-0,82
Ağustos	27,49	1,90	12,05	14,95
Eylül	27,39	1,51	12,24	32,99
Ekim	26,08	2,51	11,24	44,20
Kasım	22,46	3,28	9,13	34,27
Aralık	20,29	3,36	5,83	17,46

Kaynak: Ekin Grubu Otel Enflasyon Sepeti

Otellerdeki Ortalamanın Üzerinde Enflasyon 2011'de De Devam Ediyor

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından açıklanan verilere göre Mart ayı bazında ülke genelindeki fiyatlar yıllık yüzde 3,9 artış gösterdi.

Ekin Grubu Araştırma Birimi tarafından hazırlanan Otel Enflasyon Sepeti'ne göre otellerde gerçekleşen enflasyon da yüzde 6 olarak gerçekleşti.

Yıllık fiyat artışlarında otellerde en yüksek seviye yüzde 14 ile içeceklerde, yüzde 9 ile enerji ve yakıtta ortaya çıkarken, onları yüzde 8 ile temizlik malzemeleri ve yüzde 6 ile yiyecekler izledi. Teknik servis ve basın-yayın fiyatlarında ise gerileme oldu.

Ekin Grubu Araştırma Birimi tarafından hazırlanan Otel Enflasyon Sepeti'ne göre otellerde gerçekleşen enflasyon Türkiye genelinin 2 katına yaklaştı.

Mart ayı bazında yıllık enflasyon, yüzde 3,9 olarak açıklandı. Aynı dönemde otellerde oluşan fiyat artışları ise yüzde 6 oldu.

Yıllık fiyat artışlarında otellerde en yüksek seviye yüzde 14 ile içeceklerde, yüzde 9 ile enerji ve yakıtta ortaya çıkarken, onları yüzde 8 ile temizlik malzemeleri ve yüzde 6 ile yiyecekler izledi. Teknik servis ve basın-yayın fiyatlarında ise gerileme oldu.

Et grubundaki yüksek oranlı artışlar 2011'de de devam ediyor. Yıllık bazda bakıldığında otellerde et grubu fiyat artışları yüzde 12,2 olurken, yağ grubundaki yükseliş de yüzde 6'nın üzerinde gerçekleşti.

Diğer yandan meyve ve sebze fiyatlarındaki artış eğilimi de devam etti. Mart bazında yıllık artışları yüzde 10'un üzerine çıkan meyve ve sebze grubunu yüzde 4 ile çay-şeker grubu izliyor.

Ülke geneli enflasyonun altında kalan gruplar da bakliyat ve un grubu olurken süt grubu fiyatlarında düşüş devam etti.

● Otel Enflasyon Sepeti (Mart 2011, Yıllık Ortalama Artışlar,%)

	OCAK	ŞUBAT	MART
YİYECEK GRUBU	8,61	6,71	6,41
İÇECEK GRUBU	15,04	15,51	14,81
TEKNİK SERVİS	-2,89	-2,54	-2,63
ENERJİ - YAKIT	7,4	8,21	9,34
TEMİZLİK MALZEMELER	4,21	6,54	8,52
BASIN YAYIN EVRAK vb.	-11,73	-11,83	-11,87
OTEL ENFLASYON SEPETİ	5,69	5,66	6,09
TÜFE	4,9	4,16	3,99

● Grup Bazında Durum Otel Enflasyon Sepeti (Mart 2011, Yıllık Ortalama Artışlar,%)

	Et	Yağ	Süt	Bakliyat	Meyve-Sebze	Çay-Şeker vb
Ocak	19,62	2,99	2,25	0,63	18,43	4,14
Şubat	14,18	4,47	-0,70	2,74	11,78	4,68
Mart	12,23	6,93	-1,21	2,51	10,46	4,87

Bankaların Turizmdeki Sorunlu Kredi Oranı Yüzde 2.9'a Düştü

Turizm sektörünün banka va mali kurumlardan aldığı kredilerin tamamına yakını geri ödeyebiliyor. 2010 yılının 10 aylık döneminde de bu eğilim devam etti.

Merkez Bankası Sektör Kredileri verilerine göre turizm, 10 aylık dönemde 12 milyarlık kredi kullanırken bunun yüzde 2,9'luk bölümüne denk düşen 374 milyon lirası geri dönmedi.

Sektöre son 10 yılda bu açıdan bakıldığında; 1990'ların sonu ile 2000'li yılların başında yaşanan krizler haricinde aldığı kredileri rahatlıkla öder durumda olduğu görülüyor.

Yıllar	Kullandırılan Krediler	Geri Dönmeyen Krediler	Batık Oranı
2000	845,5	108,0	12,8
2001	1.108,9	230,6	20,8
2002	1.240,7	221,9	17,9
2003	1.477,6	193,7	13,1
2004	2.147,7	127,0	5,9
2005	3.419,7	104,7	3,1
2006	5.644,6	134,2	2,4
2007	6.172,2	160,4	2,6
2008	9.851,0	261,0	2,6
2009	11.596,7	364,6	3,1
2010*	12.718,0	374,5	2,9

*Ekim itibarıyla; (1)Veriler Türk Bankacılık sistemindeki bilgilerden derlenmiştir. Bu miktarlara yurtdışından bulunan bazı krediler dahil değildir. Öte yandan turizm sektörü tamamı da oteller ve restoranları kapsamaktadır.

SEKTÖRE CEZA

ÇOĞU HAKSIZ REKABET GEREKÇELİ

Reklam Kurulu'nun Turizm Sektörüne Kestiği Para Cezaları Katlanarak Arttı

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı bünyesinde yer alan Reklam Kurulu, tüketicinin yanlış ve eksik bilgilendirilmesi, ticaret yasalarına aykırı faaliyet gösterme gibi nedenlerden dolayı, geçen yıl turizm sektörü şirketlerine 1,3 milyon liralık ceza kesti.

Öte yandan turizm sektörüne yönelik para cezalarının 2008 yılından bu yana hızla arttığı gözleniyor. 2008'de 986 bin TL, 2009'da 1 milyon TL ceza kesen Reklam Kurulu, 2010'da kestiği cezaları 1,3 milyon TL'ye çıkardı.

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı bünyesinde yer alan Reklam Kurulu, tüketicinin yanlış ve eksik bilgilendirilmesi, ticaret yasalarına aykırı faaliyet gösterme gibi nedenlerden dolayı firmalara; uyarı, reklamları durdurma ve para cezaları veriyor.

2000 yılından bu yana uygulamada olan cezalar turizm sektörü firmalarına da büyük miktarda mali yük getiriyor. Öyle ki son 10 yılda; eksik veya yanlış bilgilendirme, belgesi faaliyet gösterme veya olduğundan farklı belgelere sahip olduğunu ibra etme, fiyat ve kampanya bilgilerinde yasalara uymama gibi nedenlerle sektöre kesilen cezalar, 4 milyon TL'yi aştı.

	Uyarı veya Para Cezası Verilen Şirket Sayısı	Para Cezası Tutarı (TL)
2000-2003	17	70.500
2004	19	254.800
2005	21	184.491
2006	18	268.091
2007	27	349.515
2008	49	986.444
2009	78	1.094.944
2010	65	1.324.280

Kurlarda Hareketlilik Başladı

Turizm sektörünün gelirlerini doğrudan etkileyen kur değişimleri, 2010 yılı boyunca sektörün aleyhine bir hareketlilik göstermişti.

Geçen yıl TL karşılığı olarak, Avro yüzde 7,8 dolayında gerilerken, Dolar da yüzde 9 geriledi. Öte yandan Pound'da görülen düşüş de yüzde 3,6 olmuştur.

2011 yılı başlarından bu yana ulusal ve uluslar arası konjonktürel değişimlerden

etkilenen kur hareketleri, turizm sektörünün lehine bir trend izliyor.

İlk 3 ay tamamlandığında, Avro, TL karşısında yüzde 7 dolayında toparlanarak 2010'daki gerilemeyi kısmen telafi etti. Diğer yandan Dolar kuru da yüzde 1,3 artmasına rağmen 2010'daki kaybın az bir kısmını geri aldı denebilir. Pound kuru ise yüzde 7 dolayında yükselerek, 2010 kaybını kapatarak 4 puan da üzerine çıktı.

Uluslararası para piyasalarındaki hareketlilik de Avro ile dolar arasında; Avro lehine açılan makasın kısmen kapanmasına yol açtı. Geçtiğimiz yıllarda Dolar karşısında 1,40'lara kadar yükselen Avro, 2010'da 1,33'e kadar inerken 2011'in 3 aylık döneminde 1,37 bandına doğru yeniden hareketlendi.

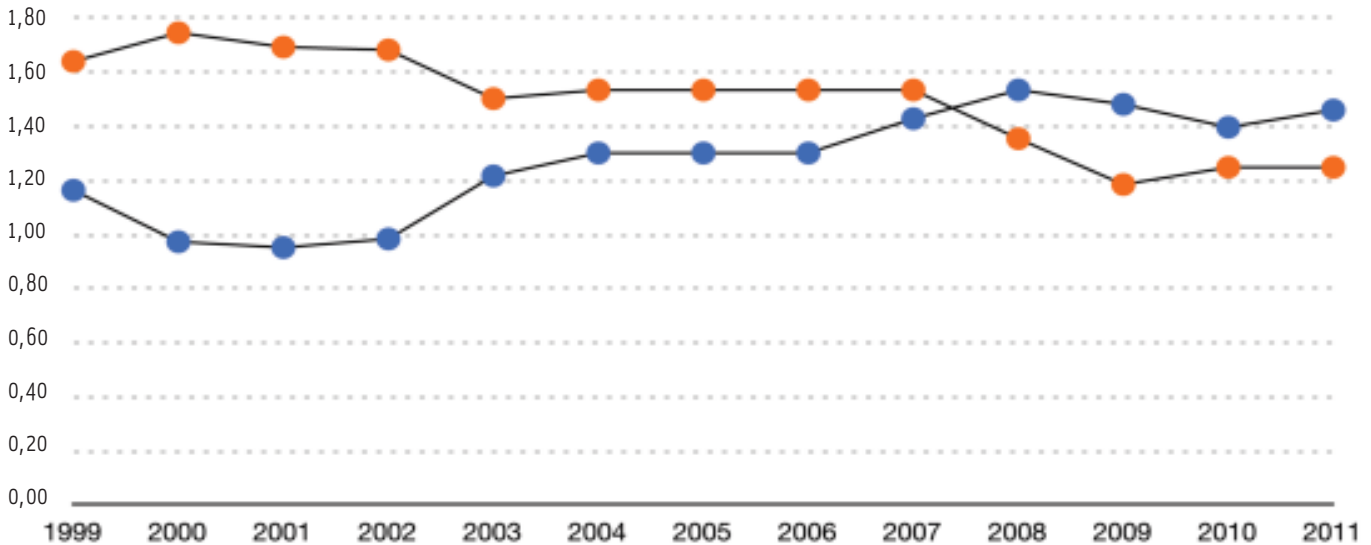
● TL karşısında Yabancı Paraların Durumu (Nisan Başı İtibariyle Değişimler, %)

Yıllar	AVRO/TL	POUND/TL	DOLAR/TL
2009	2,23	2,40	1,68
2010	2,05	2,31	1,53
2011	2,20	2,49	1,55
Değişim %	AVRO	POUND	DOLAR
2008/2009	7,36	-8,13	27,69
2009/2010	-7,80	-3,62	-9,00
2010/2011	6,94	7,89	1,36

● Avro / Dolar Dengesi

Yıllar	AVRO/DOLAR
2005	1,25
2006	1,26
2007	1,37
2008	1,47
2009	1,39
2010	1,33
2011	1,37

● AVRO / DOLAR / POUND / AVRO

2010'da Havalimalarından 103 Milyon Yolcu Geçti

2002'de 33,8 milyon olan yolcu sayısı geçen yıl 102,7 milyona tırmandı. İç hat yolcu sayısı ise aynı dönemde 8,7 milyondan 50,5 milyona yükseldi.

2010'da uçakla seyahat eden yolcu sayısı 102,7 milyona erişirken, 2011'de 125 milyonun üzerinde yolcu hedefleniyor.

Ulaştırma Bakanlığı Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü'nün (DHMI) verilerine göre 2010'da Türkiye ge-

nelindeki 46 havalimanından geçiş yapan yolcu sayısı, bir önceki yıla göre yüzde 20,1 artışla 102,7 milyon olarak gerçekleşti. Aynı dönemde iç hat yolcu sayısı yüzde 22,5 artışla 41 milyon 226 binden 50 milyon 516 bine çıktı. Dış hat yolcu sayısı da yüzde 17,9 artışla 44 milyon 281 binden 52 milyon 189 bine yükseldi.

Türkiye'nin en büyük sınır kapısı konumundaki Atatürk Havalimanı'nda yolcu sa-

yısı da, 2010'da yüzde 8 artışla 32 milyon 145 bine ulaştı. Ayrıca, geçen yıl havalimanlarına iniş-kalkış yapan uçak sayısında da yüzde 16,4 artış görüldü. Buna göre, 2009'da 788 bin 469 uçağın iniş-kalkış yaptığı havalimanları, geçen yıl 917 bin 461 uçağın iniş-kalkışına ev sahipliği yaptı. İç hatlardaki uçak sayısı yüzde 18,5 artışla 496 bin 596'ya, dış hatlarda da yüzde 14 artışla 420 bin 596'ya yükseldi.

● Havalimanlarındaki Geçen Yolcu Sayısı

Havalimanı	2009	2009	2009	2010	2010	2010
	İç Hat	Dış Hat	Toplam	İç Hat	Dış Hat	Toplam
ATATÜRK	11.416.838	18.396.050	29.812.888	11.800.833	20.342.986	32.143.819
ANTALYA	3.135.139	15.210.554	18.345.693	3.694.085	18.318.942	22.013.027
SABİHA GÖKÇEN	4.510.895	2.006.591	6.517.486	7.489.479	3.700.199	11.189.678
ESENBOĞA	4.990.134	1.094.270	6.084.404	6.435.221	1.328.693	7.763.914
A.MENDERES	4.534.339	1.667.455	6.201.794	5.357.610	2.127.488	7.485.098
DALAMAN	464.729	2.883.267	3.347.996	593.660	3.192.119	3.785.779
MİLAS-BODRUM	970.337	1.810.607	2.780.944	1.166.018	1.919.169	3.085.187
ADANA	2.065.779	416.623	2.482.402	2.417.630	423.540	2.841.170
TRABZON	1.531.780	65.125	1.596.905	1.895.601	67.568	1.963.169
GAZİANTEP	708.673	124.329	833.002	944.661	95.311	1.039.972
ERZURUM	583.789	15.228	599.017	749.999	15.083	765.082
KONYA	267.518	34.206	301.724	499.000	46.497	545.497
MALATYA	439.057	23.827	462.884	503.774	16.683	520.457
NEVŞEHİR-KAP.	83.109	39.644	122.753	97.474	40.435	137.909
BURSA-YENİŞEHİR	60.219	13.277	73.496	63.824	33.710	97.534
S.DEMİREL	3.192	13.269	16.461	25.848	7.563	33.411
DİĞERLERİ	5.461.432	467.227	5.928.659	6.840.709	548.980	7.389.689
TÜRKİYE GENELİ	41.226.959	44.281.549	85.508.508	50.575.426	52.224.966	102.800.392

Havacılık Sektörü 2010'da Büyümeye Devam Etti

Türkiye'de havayolu taşımacılığına sağlanan ÖTV desteği ile beraber canlanan iç pazar, hem yolcu sayısında hem de yatırımlarda önemli gelişmelere neden oldu. Yeni havalimanlarının devreye girmesi, varolanların da modernizasyonu ile canlanan sektör, 10 yılda 100 uçaktan 300 dolayında uçağa ve 20 bin koltuktan 50 binin üzerine çıktı.

• Havayolu Şirketlerinin Uçak ve Koltuk Sayıları

Havayolu	Uçak Sayısı	Koltuk Kapasitesi
THY	153	25.488
ONUR AIR	28	5585
PEGASUS	28	5076
SUN EKSPRESS	25	4725
ANADOLU JET	20	3380
SKY	17	3168
ATLASJET	11	2529
SAGA	9	1803
FREEBIRD	7	1340
CORENDON	7	1198
TAILWIND	5	840
BORA JET	4	840
IZAİR	5	792
TOPLAM	319	56.764

• Türkiye'de Havayolu Taşımacılığı

Yıl	Uçak Sayısı	Koltuk Sayısı
2000	107	20.523
2001	125	22.167
2002	143	26.433
2003	145	28.299
2004	173	32.344
2005	203	37.966
2006	218	40.641
2007	212	38.305
2008	233	42.128
2009	272	50.146
2010	319	56.764

İYİMSER BEKLENTİLER ARTTI

İSTATİSTİK

2011'in İlk Çeyreği 2010'dan İyi Gelen Ziyaretçi Üç Ayda % 17 Arttı

Türkiye turizmde 2011'e iyi girdi. Yılın ilk üç ayı, Ocak-Mart döneminde; Türkiye'nin 5 önemli yabancı ziyaretçi giriş kapısında Türkiye'ye giriş yapan ziyaretçi sayısı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 17,6 olurken, ziyaretçi sayısı da 1,8 milyondan 2,1 milyona yükseldi. Gelen yabancı ziyaretçiler açısından, ana kapılardan Antalya yüzde 14 artışla 671 bine ulaşırken, 1,3 milyona çıkan İstanbul'daki yükseliş de yüzde 17,9 oldu. İzmir bölgesi de yüzde 42'lik artışla dikkati çekerken Muğla ve Kuşadası bölgelerinde gerileme oldu.

• Üçer Aylık (İlk Çeyrek) Dönemler İtibariyle Gelen Ziyaretçilerin Bölge Ve Giriş Kapılarına Göre Dağılımı

Bölge	2010	2011	Değişim
ANTALYA	584.443	671.087	14,83
İSTANBUL	1.156.949	1.364.005	17,90
MUĞLA	25.648	24.775	-3,40
İZMİR	82.123	116.641	42,03
KUŞADASI	657	185	-71,84
TOPLAM	1.851.830	2.178.704	17,65

Antalya, 3 Aylık Dönemi Yüzde 14 Artışla Kapattı

Antalya'ya ilk 3 aylık dönemde ana pazarlarından Almanya'da yüzde 7 dolayında gerileme yaşarken, bir zamanlar ana pazarlar arasına giren İsrail'deki düşüş devam ediyor. Bu pazar yüzde 80 gerileme yaşadı. 2011'in 3 aylık döneminde Antalya'ya gelen yabancı ziyaretçi sayısı yüzde 14,8 artarak 584 binden 671 bine çıktı. 3 ayda en hızlı artışı yakalayan ana pazarlar arasında ilk sı-

raları Rusya, İran, İngiltere ve Fransa aldı. Bu yıl Nevruz döneminde büyük canlanmanın yaşandığı İran pazarından gelen ziyaretçi sayısı da yüzde 110 artarak 43 bine yükseldi. Bu yıl Mısır'daki olaylardan dolayı, uçuşların yasak olduğu dönemde önemli oranda Türkiye'ye yönelen Rusya pazarındaki artış da dikkat çekti. Rusya'dan gelenlerin sayısı

yüzde 178 artarak 23 binden 64 bine çıktı. Diğer yandan ana pazarlarından Almanya'da gerileme sürüyor. 3 aylık dilimde yüzde 7 dolayında gerileyen Almanya'dan gelenlerin sayısı 297 bine düştü. Bir zamanlar ana pazarlar arasına giren İsrail'deki düşüş de devam ediyor.

● Antalya'ya Gelen Yabancı Ziyaretçiler

ÜLKELER	2010	2011	DEĞİŞİM
ALMANYA	321.129	297.701	-7,30
RUSYA	23.022	64.043	178,18
FRANSA	31.513	48.645	54,36
İRAN	20.617	43.430	110,65
AVUSTURYA	29.489	37.184	26,09
HOLLANDA	23.609	31.781	34,61
İNGİLTERE	23.384	27.466	17,46
BELÇİKA	13.197	17.686	34,02
NORVEÇ	10.340	16.289	57,53
İSVİÇRE	9.132	11.633	27,39
DANİMARKA	10.790	10.333	-4,24
UKRAYNA	6.123	10.131	65,46
FİNLANDIYA	3.601	6.183	71,70
İSVEÇ	5.827	5.877	0,86
POLONYA	2.667	4.886	83,20
İSRAİL	21.297	4.194	-80,31
ÇEK CUMH	3.294	4.105	24,62
B.RUSYA	775	2.849	267,61
İTALYA	2.055	2.694	31,09
SLOVAKYA	1.203	1.883	56,53
İSPANYA	1.604	1.524	-4,99
KKTC	2.010	1.521	-24,33
PORTEKİZ	1.691	1.212	-28,33
HIRVATİSTAN	847	971	14,64

ÜLKELER	2010	2011	DEĞİŞİM
MACARİSTAN	953	901	-5,46
SLOVENYA	767	874	13,95
ABD	897	799	-10,93
ROMANYA	851	781	-8,23
SIRBİSTAN & KARADAĞ	585	762	30,26
KAZAKİSTAN	540	583	7,96
FİLİPİNLER	58	573	887,93
YUNANİSTAN	332	524	57,83
BOSNA	318	512	61,01
LİTVANYA	1.303	459	-64,77
BULGARİSTAN	415	457	10,12
İRLANDA	385	397	3,12
AZERBEYCAN	240	359	49,58
MOLDOVA	278	351	26,26
LUXEMBURG	429	310	-27,74
KANADA	287	222	-22,65
LETONYA	126	214	69,84
MAKEDONYA	146	172	17,81
ARNAVUTLUK	31	154	396,77
AVUSTRALYA	885	145	-83,62
ESTONYA	198	126	-36,36
JAPONYA	151	126	-16,56
DİĞER	5.052	7.065	39,85

2010 **2011** **DEĞİŞİM**
YABANCI TOPLAM **584.443** **671.087** **14,83**

İstanbul'da Ziyaretçi Profili

Batı'dan Doğu'ya Kayıyor

Yılın 3 aylık döneminde İstanbul'a gelen yabancı ziyaretçi sayısı yüzde 17,9 artarak 1,1 milyondan 1,3 milyona çıktı. 3 ayda en canlı pazarlar arasında ilk sıraları Rusya, İran, İngiltere, Fransa ve İtalya aldı.

İstanbul, 3 aylık dönemde ana pazarı olan Almanya'da yüzde 5 dolayında artışı yakalarken diğer kaynak pazardaki yükseliş de yüzde 15'in üzerinde gerçekleşti. Avrupa pazarlarından yalnızca İspanya gerilerken, uzun süre istikrarsızlık yaşayan Mısır da düşüşe geçti. Öte yandan 2-3 yıldır politik sorun yaşanan İsrail pazarı da yüksek oranlı gerilemesine devam etti.

● 2009 - 2011 Yıllarında İlk Üç Aylık Dönemler İtibariyle İstanbul'a Gelen Ziyaretçilerin Ülkelere Göre Dağılımı

İstanbul'a Ziyaretçi Girişi Artan Doğu Ülkeleri					
ÜLKELER	Yıllar			Fark	
	2009	2010	2011	Kişi Sayısı	Yüzde
GÜNEY KORE	14.176	23.730	28.352	14.176	100
JAPONYA	27.211	37.527	42.364	15.153	55,7
İRAN	41.466	55.837	70.720	29.254	70,5
YUNANİSTAN	13.918	18.435	22.452	8.534	61,3
RUSYA FEDERASYONU	70.316	86.011	103.916	33.600	47,8
TOPLAM	167.087	221.540	267.804	100.717	60,3

İstanbul'a Ziyaretçi Girişi Azalan Batı Ülkeleri					
ÜLKELER	Yıllar			Fark	
	2009	2010	2011	Kişi Sayısı	Yüzde
İSVİÇRE	19.594	13.855	15.933	-3.661	-18,7
HOLLANDA	46.647	35.494	40.852	-5.795	-12,4
ALMANYA	170.817	135.497	143.103	-27.714	-16,2
AVUSTURYA	22.172	18.252	20.543	-1.629	-7,3
İNGİLTERE	66.912	55.743	65.027	-1.885	-2,8
BELÇİKA	18.411	16.597	18.105	-306	-1,7
TOPLAM	344.553	275.438	303.563	40.990	-11,8

YÜKSELİŞ EĞİLİMİ SÜRÜYOR

BÖLGELERDE DURUM

İzmir, 3 Aylık Dönemi Yüzde 42 Artışla Kapattı

Yılın 3 aylık döneminde İzmir'e gelen yabancı ziyaretçi sayısı yüzde 42 artarak 82 binden 116 bine çıktı. 3 ayda en canlı pazarlar arasında ilk sıraları Almanya, Fransa ve İtalya aldı.

İzmir'de 3 aylık süre içinde gerileme yaşayan pazarlar içinde ABD, Hollanda, Belçika ve İngiltere dikkat çekiyor.

● İzmir'e Bazı Pazardan Gelen Yabancı Ziyaretçiler

ÜLKELER	2010	2011	DEĞİŞİM
ALMANYA	32.546	52.205	60,4
FRANSA	3.913	13.134	235,7
İTALYA	4.224	8.936	111,6
A.B.D.	7.648	5.260	-31,2
YUNANİSTAN	3.023	4.939	63,4
HOLLANDA	5.082	4.539	-10,7
İNGİLTERE	4.631	3.191	-31,1
AVUSTURYA	1.969	3.015	53,1
İSVİÇRE	1.588	1.815	14,3
KANADA	1.398	1.403	0,4
BELÇİKA	1.446	1.312	-9,3

TOPLAM82.123 ...116.64142,0

ÜLKELER	2010	2011	DEĞİŞİM
İSPANYA	2.125	1.182	-44,4
POLONYA	364	615	69,0
JAPONYA	186	508	173,1
DANİMARKA	275	344	25,1
İSVEÇ	273	331	21,2
RUSYA	228	302	32,5
PORTEKİZ	189	225	19,0
FİNLANDIYA	83	127	53,0
ÇİN	46	100	117,4
İSRAİL	42	83	97,6
Diğerleri	10.844	13.075	20,6

Muğla 3 Ayı Yüzde 3,4 Gerileme ile Kapattı

Yılın 3 aylık döneminde Muğla'ya gelen yabancı ziyaretçi sayısı yüzde 3,4 azalarak 25 binden 24 bine geriledi. İlin ana pazarı olan İngiltere bu dönemde yüzde 77 düşerek 19 binden 4 binlere kadar geriledi.

Almanya, Fransa, İtalya, Rusya ve Suriye gibi pazarlarda da geçen yılın oldukça üzerinde artışlar kaydedildi.

• Muğla'ya Gelen Yabancı Ziyaretçiler

ÜLKELER	2010	2011	DEĞİŞİM	ÜLKELER	2010	2011	DEĞİŞİM
İNGİLTERE	19.214	4.251	-77,9	DANİMARKA	764	463	-39,4
ALMANYA	181	3.917	2064,1	İSVİÇRE	8	220	2650,0
FRANSA	144	3.427	2279,9	BELÇİKA	70	210	200,0
İTALYA	80	2.251	2713,8	KANADA	49	186	279,6
YUNANİSTAN	1.055	1.187	12,5	AVUSTRALYA	46	176	282,6
SURİYE	8	974	12075,0	BOSNA HERS.	2	165	8150,0
HOLLANDA	960	887	-7,6	UKRAYNA	79	146	84,8
RUSYA FED.	50	835	1570,0	JAPONYA	38	129	239,5
AVUSTURYA	16	597	3631,3	NORVEÇ	7	129	1742,9
ABD	257	542	110,9	DİĞER	2286	4083	6132,2
YABANCI TOPLAM		2010 25.648		2011 24.775		DEĞİŞİM -3,4	

Kuşadası Yüzde 70 Geriledi

Yılın 3 aylık döneminde Kuşadası'na gelen yabancı ziyaretçi sayısı yüzde 70 dolayında azalarak 657'den 185'e geriledi. 3 ayda en canlı pazarlar arasında ilk sıraları İngiltere ve ABD aldı.

ÜLKELER	2010	2011	DEĞİŞİM	ÜLKELER	2010	2011	DEĞİŞİM
İNGİLTERE	82	415	406,1	İSVİÇRE	1	6	500,0
A.B.D	53	340	541,5	DANİMARKA	1	5	400,0
JAPONYA	3	45	1400,0	KANADA	32	5	-84,4
YUNANİSTAN	27	35	29,6	İSPANYA	1	5	400,0
HOLLANDA	28	28	0,0	İSVEÇ	2	4	100,0
ALMANYA	2	24	1100,0	FİNLANDİYA	0	2	
İTALYA	0	23		İSRAİL	0	2	
AVUSTURYA	2	20	900,0	RUSYA	2	1	-50,0
BELÇİKA	11	10	-9,1	POLONYA	1	0	-100,0
FRANSA	0	7		DİĞERLERİ	218	892	309,2
YABANCI TOPLAM		2010 657		2011 185		DEĞİŞİM -71,8	

Yurtiçi Seyahat Pazarı Kampanyalarla Büyüyor

Son yıllarda, erken rezervasyon kampanyaları, havayolu şirketlerinin getirdiği fiyat rekabeti ve hat zenginliği yurtiçi seyahat pazarının da gelişmesine olanak veriyor.

Yüzde 40 varan indirim olanaklarıyla canlanmaya devam eden erken rezervasyon kampanyaları ile çok sayıda tatilcinin pazara katılması bekleniyor. İç pazarda faaliyet gösteren acenteler, toplam satışlarının yarısını bu kampanyalarda gerçekleştiriyor. Acenteler geçmiş yıllarda uygulamaya soktukları erken rezervasyon kampanyalarına her geçen dönem daha erkenden başlayıp, en az 2 dönem bu kampanyalarla satışları artırmayı hedefliyorlar.

2010'da yaklaşık 2 milyon kişinin faydalandığı kampanya bu yıl bir ay öne alınarak 20 Ocak'ta başlatıldı. 31 Mayıs tarihine kadar

devam edecek olan kampanyadan 2011'de 2.5 milyon kişinin faydalanması bekleniyor.

İlginin bu kadar denli artmasında Mısır ve Tunus'ta yaşanan olayların etkisi olduğu görülüyor.

Öte yandan pazara yönelik yapılan araştırmalar da seyahat sayısının artmaya devam ettiğini gösteriyor.

Türkiye'de yurtiçinde yapılan seyahat sayısı 2009'da 60 milyon ve 2010'un 9 ayında 54 milyon olarak gerçekleşti. TÜİK'in Hanehalkı Yurtiçi Turizm Araştırması anket çalışmalarına göre 2010 yılının 9 aylık döneminde yurtiçi seyahatler için yapılan harcamalar, 10,8 milyar TL'ye çıkarken, seyahat başına ortalama harcama da 204 TL oldu.

Yurtiçi seyahat pazarında hakimiyet yakın ve

akraba ziyaretleri olmasına karşın yapılan harcamalarda tatil amaçlı olanların öne çıktığı görülüyor. 2010'da yapılan seyahatlerin yüzde 65'ini oluşturan yakın ve akraba ziyaretleri toplam harcamalarda yüzde 48 pay alırken, seyahatlerin yüzde 20'sini oluşturan tatil amaçlı çıkışlar, harcamalardan yüzde 34 pay alıyor.

Öte yandan seyahat başına yapılan harcamalarda, tatile çıkanlar daha fazla harcıyorlar. 2010 yılının 9 aylık döneminde tatil amaçlı seyahatlerde, seyahat başına harcama 340 TL'nin üzerine gerçekleşirken, yakın ve akraba ziyaretlerinde bu miktar 150 TL seviyesinde kaldı. Yani, seyahat başına yapılan harcamalarda, tatil amaçlı hareketler yakın ve akraba ziyaretlerinin 2,2 katı bir seviyeye sahip.

● Yurtiçi Seyahat Pazarı, Toplam Seyahat Sayısı (Bin)

	2009	2010	Değişim
I. Dönem	10.852	12.837	18,3
II. Dönem	13.164	13.579	3,2
III. Dönem	24.207	26.829	10,8
Toplam	48.223	53.245	10,4

● Tatil Amaçlı Seyahatler, Seyahat Sayısı (Bin)

	2009	2010	Değişim
I. Dönem	800	1.303	62,9
II. Dönem	2.239	2.369	5,8
III. Dönem	7.553	7.115	-5,8
Toplam	10.592	10.786	1,8

● Yurtiçi Seyahat Harcamalarının Dağılımı, Bin TL (9 Aylık Verilerle)

	2010	2009	Değişim
Paket tur harcaması	540.149	567.628	-4,84
Kişisel harcamalar	10.331.957	9.551.544	8,17
Yeme-içme	3.099.367	2.847.491	8,85
Konaklama	926.392	908.814	1,93
Sağlık	386.447	461.786	-16,31
Ulaştırma	3.463.050	2.957.379	17,10
Giyecek ve Hediyelik eşya	1.449.338	1.391.755	4,14
Diğer harcamalar	767.479	676.334	13,48
Seyahat öncesi yapılan harcamalar	239.885	210.137	14,16
Toplam	10.872.106	10.119.171	7,44

Sektörde Çalışanlar Kayıt Altına Alınıyor

Turizm sektöründeki 1,2 milyona yakın çalışan, eskisine oranla daha fazla kayıt altına alındı. Konaklama sektörü ile yiyecek içecek hizmetlerinde çalışanların son 6 yılda kayıtlı olma oranları ciddi bir gelişme gösterdi.

2004 yılında çalışanların yüzde 50'sine yakını kayıt dışında görülürken, bu oran 2010 tamamlandığında yüzde 42'lere geriledi. TÜİK tarafından açıklanan kayıtlı-kayıtsız turizm çalışanları sayısı, yıl ortalamalarına göre bu dönemde 812 binden 1,1 milyona yaklaştı.

Öte yandan SGK verilerine göre, sektörün; konaklama, havayolu, seyahat acenteliği ve yiyecek-içecek hizmetleri alanlarında sigortalı olarak çalışanların sayısı da 2009'dan 2010 yılına / 70 dolayında artarak 261'den 454 bine yükseldi.

● Sektörde Çalışanların Kayıtlılık Durumu

	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004
Toplam Çalışan	1.084,0	1.049	998	988	931	876	812
Kayıtsızlık (%)	42,53	42,71	43,09	45,65	48,76	49,89	49,38
Kayıtlı (%)	57,47	57,29	56,91	54,35	51,24	50,23	50,62

Turizmde Çalışanların Toplam İstihdamdaki Payı Artıyor

Turizm sektörü, uluslararası pazara girişinden bu yana çalıştırdığı insan profili dağılımında ve tedarikinde yurtiçi pazardan beslenmiştir. Ancak özellikle otelcilik gibi yeni sahalarda, gelişmenin ilk yıllarında bazı tepe yöneticilerinin yurtdışından geldiği bir dönem yaşansa da bugün toplamda 1,2 milyonu aşan istihdamın tamamına yakını yurtiçinde yaşayan yurttaşlardan oluşmaktadır. Otellerde istihdamın belirli bir kısmının yurtdışından geldiği sahalar ise çok sı-

nırlıdır. Özellikle otellerin animasyon ve eğlence bölümlerinde yoğunlaşan yabancı çalışan sayısı, kısmen de Spa, masaj, satış pazarlama gibi alanlarda da yoğunluk kazanmaktadır.

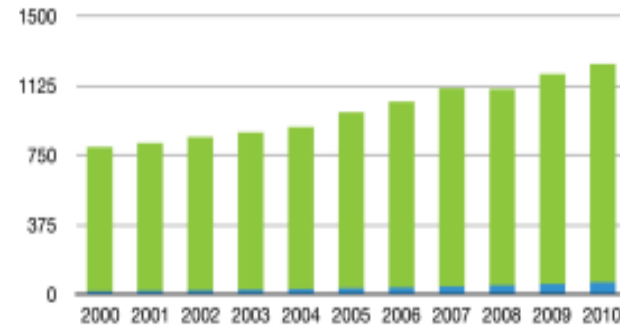
Turizm sektöründe yabancı personel çalıştırma oranları; yüksek sezonda ve genellikle de animasyon ve eğlence konsepti geniş olan sınırlı sayıda büyük ölçekli tesislerle, bünyesinde Spa, Wellness ve masaj hizmetlerini özgünleştiren işletmelerde daha yüksek seyretmesine karşın

yüzde 15-20'yi geçmemektedir. Bazı tesis kategorilerinde ise yabancı personelin oranı yüzde 2'nin altında seyrederken, kimilerinde yoktur. Öte yandan turizmde çalışanların Türkiye geneli istihdamındaki payı da son 10 yılda yüzde 3'lerden yüzde 5'in üzerine çıkmıştır.

ülke genelindeki işsizlerin dağılımında da turizm önemli bir yer teşkil etmektedir. Yıldan yıla değişmek kaydıyla, sektördeki işsizler, Ülke genelinin yüzde 8-9'unu oluşturmaktadır.

● Turizmde Çalışanların Sayısı*

Yıllar	Toplam Çalışan Sayısı (Bin**)	Yabancı Çalışan Oranı (Yüzde***)
2000	776	2,00
2001	796	2,24
2002	826	2,48
2003	847	2,79
2004	872	3,11
2005	949	3,29
2006	1.001	3,59
2007	1.067	3,87
2008	1.058	4,49
2009	1.131	4,83
2010	1.177	5,33

*Konaklama tesisleri, yeme içme hizmet veren işletmeler.
Bu sayıya havayolu sektörü ile seyahat acenteleri vb. kesimler eklendiğinde
1,2 milyona yaklaşılmaktadır.

** Yıl ortalaması verileridir. ***Tahmin

● Turizmde Çalışanların Türkiye İstihdamındaki Payı (%)

Yıl	Pay (%)
2000	3,60
2001	3,70
2002	3,87
2003	4,02
2004	4,44
2005	4,73
2006	4,90
2007	5,15
2008	4,99
2009	5,32
2010	5,21

Turizmde Çalışan Sigortalı Sayısı Yüzde 73 Arttı

2010 yılında turizm sektöründe çalışanların sayısı yüzde 5 dolayında artış göstererek 1,2 milyona ulaşırken, sigortalı olarak çalışanların miktarı da yüzde 73,7 yükselerek 455 bine yaklaştı.

SGK verilerine göre 2010 yılında, konaklama hizmetlerinde çalışan sigortalı sayısı yüzde 72, yiyecek içecek hizmetlerinde ise yüzde 106 artış gösterdi. Öte yandan havayolu sektöründeki sigortalı sayısı da yüzde 24 gerileme kaydetti.

Sosyal Güvenlik Kurumu SGK tarafından açıklanan sigortalı sayılarına göre turizm sek-

törü kapsamında değerlendirilen; konaklama, yiyecek içecek hizmetleri, havayolu ve seyahat acenteliği alanlarında çalışan sayısı yüzde 73 artarak 455 bine yaklaştı.

Öte yandan TÜİK tarafından açıklanan otel ve lokantacılık sahalarında çalışanların toplam sayısı da 1,2 milyona yaklaştı.

Otellerde 230 Bin Sigortalı

SGK verilerine göre konaklama sektöründe sigortalı olarak çalışanların sayısı 2010 yılında yüzde 71,8 artarak ortalama 150 bin 86 olarak gerçekleşti. Konaklama sektöründe is-

tihtdamın en yüksek olduğu ay ise Ağustos oldu. Bu ayda, otel vb. tesislerde çalışan sigortalı sayısı da 230 bin dolayında gerçekleşti.

Yiyecek İçecek Yüzde 106 Arttı

Diğer yandan turizm sektörü kapsamında ele alınan yiyecek içecek hizmetleri alanındaki istihdam miktarı da yüzde 106 artarak, yıl ortalamasında 256 bine çıktı. Bu alanda en yüksek sigortalı istihdamı da Aralık ayında gerçekleşti. Bu ayda sigortalı sayısı 326 bin oldu.

Havacılıkta Düşüş Var

Turizmin bir başka sahası olan havayolu sektöründe sigortalı olarak çalışanların sayısı ise yüzde 24 geriledi. 2010'da 7 bin 253 kişiyi çalıştığı alanda, en yüksek istihdam 8 bin 700 kişi ile Şubat ayında gerçekleşti.

Acentecilik Yerinde Saydı

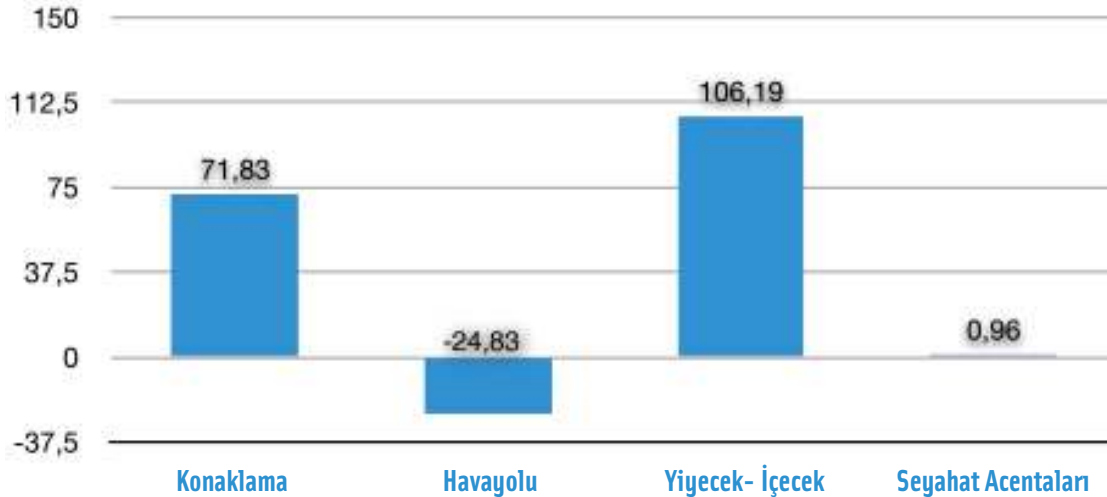
Diğer yandan seyahat acenteliği ve tur operatörlüğü alanlarında ise sigortalı sayısı yüzde1'e yakın artışla 40 bin dolaylarında gerçekleşti. Bu alanlarda çalışanların sayısı Ağustos ayında 42,7 bin kişi ile tepe noktasına ulaştı.

● Turizmdeki Sigortalı Sayısı*

Turizm Sektör Kesimi	Sigortalı Sayısı 2009	Sigortalı Sayısı 2010	Sigortalı Sayısı Değişim (%)	İstihdamın En Yüksek Olduğu Ay
Konaklama	87.346	150.086	71,83	229.984
Havayolu	9.649	7.253	-24,83	8.700
Yiyecek-İçecek Hizmetleri	124.594	256.897	106,19	326.601
Seyahat acenteleri vb	40.180	40.567	0,96	42.774
Toplam	261.769	454.802	73,74	

*Yıllık ortalama

● Sektör Kesimlerine Göre Sigortalı Sayısındaki Yıllık Değişim (%)

Otellerin Kongre-Toplantı Birimlerinde Tedarikçilere 300 Milyon \$'lık Pazar Var

Otellerin gelişip büyüyen kongre ve toplantı pazarı tesislerin bu birimlerinde kullandığı ürün ve aldıkları hizmetleri sağlayan tedarikçilere de önemli bir pazar yaratıyor.

Ses ve ışık sistemlerinden iletişim teknolojisi ve mobilyaya kadar birçok ürünün kullanıldığı kongre ve toplantı salonları otellerin aynı zamanda en sık yenilemeye konu olan birimler olarak öne çıkıyor.

Ekin Grubu Araştırma Birimi'nin araştırmasına göre, işletmede olan otellerdeki kongre ve toplantı salonlarında yılda 100 milyon dolar aşkın yatırım yapılıyor.

Tesislerin tür ve sınıflarına göre değişen kongre ve toplantı birimlerine yatırım miktarı

1 milyon ile 100 bin dolar arasında değişiyor.

Tesisteki kongre ve toplantı birimi sayısına göre değişik sayılarda alımı

Tesislerin Tür Ve Sınıfına Göre Kongre Ve Toplantı Birimlerine Yaptıkları Yatırım

5 yıldızlı bir tesiste	1 milyon 100 bin dolar
4 yıldızlı bir tesiste	700 bin dolar
3 yıldızlı bir tesiste	100 bin dolar
Tatil köylerinde	500 bin dolar

yapılan ürkünler arasında; görüntü ve perde sistemleri, toplantı ve seminer odası ekipmanları, simultane çeviri ekipmanları, kongre ve toplantı odası mobilyaları, sergileme ve seperasyon ürünleri, tepegöz, slayt makinesi, perde gibi ürünler önemli yer tutuyor. Bu ürünlere son dönemde iletişim alanında görülen yeni ürünler de eklendi.

Pazarda Yerli Firmalar Ağırlıkta

Bu arada otellerin kongre ve toplantı birimlerinde kullandıkları ekipmanlar içinde ithal ürün miktarının giderek arttığı belirtiliyor. Kimi ürünler ise ihtiyaç duyuldukça kiralanabiliyor.

Otellerin bu alanda artan rekabet nedeniyle kongre ve toplantı birimlerinde son dönemde yenilemelere daha çok önem verdiği belirtiliyor. Bu da tedarikçi firmalar için pazarın daha da büyümesini sağlıyor.

Yatırım Aşamasındaki Tesislerin Kongre Ve Toplantı Birimlerine Yapılacak Yatırımların Tedarikçi Firmalara Sağladığı Pazar Ve İş Hacmi Potansiyeli

5 yıldızlı tesisler	100 milyon 500 bin dolar
4 yıldızlı tesisler	102 milyon 200 bin dolar
3 yıldızlı tesisler	34 milyon 900 bin dolar

Dışa Bağımlılığı En Az Sektör Olan Turizmdeki Yatırımlarda İthal Ürün Sayısı Ve Oranı Azalıyor

Turizmin özellikle ihracat geliri yüksek olan sektörlerle karşılaştırıldığında; ülke kaynaklarını maksimum ölçüde kullanarak, en çok döviz girdisi sağlayan ve bu yolla en çok gelir yaratan bir endüstri olduğu görülüyor.

Merkez Bankası'nın Türkiye İmalat Sanayiinin İthalat Yapısı adlı araştırmasındaki bulgulara göre; 2000'li yılların başında, imalat sanayiinde yüzde 55 dolayında olan ithalata bağımlılık oranı, 2010'da yüzde 60-65'e yükseldi.

Turizm sektöründe ise yatırımlarda kullanılan teçhizat dışa bağımlılık yüzde 10'u bulmayan bir düzeydedir.

Ekin Grubu Araştırma Birimi'nin yaptığı araştırmalara göre; bugün 5 yıldızlı bir tesisin yatırım ve işletme aşamalarında kullanılan ürün ve hizmetlerin neredeyse yüzde 95'i iç pazardan karşılanıyor.

5 yıldızlı bir tesisin; mutfağından yerdeki hallarına kadar bir dizi alanda onlarca, yüzlerce ithal marka ve ürün bulunmasına karşın, bu kalemlerin tedari-

kinde, ileri teknoloji ürünleri hariç genelde iç pazar ürünleri tercih ediliyor.

Yatırımlara ithal girdi oranı en yüksek olan 5 yıldızlı tesisler, tatil köyleri ve bazı özel tesislerde, toplam maliyetler içinde dışarıdan alınanların payı ancak yüzde 6-7 dolayındadır. Bu oran küçük ölçekli tesislerde ise yüzde 2 ve altında seyrediyor.

Yeni yatırımlarda kullanılan ithal ürün çeşidi ve oranının azaldığı Hazine'den alınan teşvik belgelerinden de görülebiliyor. Yatırım teşvik belgesi alan turizm yatırımlarının ithalat gereksinimleri, son 5 yılda ortalama yüzde 2 dolayındadır.

Bazı yatırımlar ve bazı yıllarda ithalat gereksinimleri yüzde 5-6 seviyelerine çıksa da özellikle 2005'ten bu yana alınan teşviklerde, ithalat oranı ortalama yüzde 2'yi geçmiyor.

Yatırım aşamasında tesis ölçeğine göre farklılık gösterse de dışa, ithalata bağımlılık yüzde 3 ila yüzde 7 arasında seyrederken, bu oran işletmeye geçtikten sonra en fazla yüzde 8-10 (5 yıldızlı 800

yataklı bir tesis için) bandında olmaktadır. Tesis ölçeği küçüldükçe bu oran yüzde 5'in çok altında kalmaktadır.

Turizm sektöründeki bir tesis, müşterilerine 100 birimlik hizmet sunabilmek için en fazla 10 birim ithal girdi kullanmaktadır. Oysa sanayi de 100 birimlik üretim ve satış için 65 birimlik ithal girdi gerekiyor.

● 5 yıldızlı* bir tesis yatırımında kullanılan ithal girdilerin dağılımı** (%)

MOBİLYA-HALI VB	58,8
SPOR-SAĞLIK-SPA	19,6
MAKİNE, TEÇHİZAT.	7,3
DEKORASYON	4,9
ELEKTRİK VB	4,7
DİĞER	4,8

* Bu dağılım tesislere göre çok farklılıklar gösterse de toplamdaki pay değişmiyor.

** Tesisin toplam yatırım maliyetinde ithal ürün payı yüzde 6-7.

24 Yeni Merkez İle Kış Turizmi Yatak Kapasitesi 65 Bine Çıkacak

Kış turizminde 7.764 olan yatak kapasitesinin 65.390'a çıkarılması hedefleniyor.

Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın Türkiye Turizm Stratejisi'nde belirlenen ve Kış Turizm Koridoru olarak tanımlanan bölgede 24 yeni kış turizmi merkezi bulunuyor.

Doğu Anadolu Kış Turizm Koridoru olarak tanımlanan; Erzincan, Erzu-

rum, Ağrı, Kars ve Ardahan illerini kapsayan bölgede 24 kış turizm merkezi bulunuyor. Bu merkezlerden 7.764 yatak kapasiteli 17'sinin imar planları tamamlandı, 7'sinde ise planlama çalışmaları sürüyor.

Kış turizmi bölgesi olarak ilan edilen bölgelerde yapılması öngörülen tesislerle bu alandaki toplam yatak kapasitesinin 65.390'a çıkarılması hedefleniyor.

● Kış Turizmi Merkezleri

Kış Turizm Merkezleri	Yatak Kapasitesi		Mevcut Mekanik Liftler		
	Mevcut	Hedef	Adet	Kapasite (Kişi/Saat)	Uzunluk (M.)
Aksaray-Hasandağı Kış Sporları Turizm Merkezi	97	1235			
Antalya-Alanya-Akdağ Kış Sporları Turizm Merkezi		3000			
Bayburt-Kop Dağı Turizm Merkezi	60	810	1	600	1220
Bolu-Köroğlu Dağı Turizm Alanı	1200	3700	12	7000	10380
Bursa-Uludağ II. Gelişim Bölgesi Turizm Merkezi	1400	4300	20	15000	18514
Erzincan Ergan Dağı Kış Sporları Turizm Merkezi		8000			
Erzurum-Palandöken Kış Sporları Turizm Merkezi	2100	8850	16	24563	25788
Gümüşhane-Zigana Turizm Merkezi	40	470	1	843	661
Gümüşhane Çakırgöl Kış Sporları Turizm Merkezi		5600			
Isparta-Davraz Dağı Kış Sporları Turizm Merkezi	467	1425	3	2800	2765
Kars-Sarıkamış Kış Sporları Turizm Merkezi	500	12000	3	4148	5573
Kastamonu-Çankırı İlgaz Kış Sporları Turizm Merkezi	600	6500	2	1439	1593
Kayseri-Erciyes Kış Sporları Turizm Merkezi	460	6000	5+4 (*)	4650	7514
Kocaeli-Kartepe Turizm Merkezi	800	800	4	6400	3250
Samsun-Ladik-Akdağ Turizm Merkezi		800	1	800	1360
Muğla Fethiye Seki Eren Dağı Kış Sporları T.M.		1500			
Çankırı İlgaz-Kadınçayırı Yıldıztepe Turizm Merkezi	40	400			
	7764	65390	68	68243	78618
Faal olmayan kış turizmi merkezleri (8 Adet)					
Kısmen faaliyette olan kış turizmi merkezleri (5 Adet)					(*) İnşa halinde

Diğer kış sporları turizmi merkezleri;

- Antalya Akseki Kış Sporları Turizm Merkezi
- Bitlis Sapgör Kış Sporları Turizm Merkezi
- Mersin Tarsus Karboğazı Kış Sporları Turizm Merkezi
- Rize-İkizdere Ovit Dağı Kış Sporları Turizm Merkezi
- Sivas Yıldız Dağı Kış Sporları Turizm Merkezi
- Gümüşhane Süleymaniye Kış Sporları Turizm Merkezi
- Ardahan Yalnızçam Uğurludağ Kış Sporları Turizm Merkezi

Turizme Yatırım İsteği Bölgelere Yayılarak Sürüyor Sektör, 2 Ayda 643 Milyonluk Teşvik Belgesi Aldı

Turizm sektörü; yeni yatırım, yenileme, tamamlama gibi amaçlarla yılın 2 aylık döneminde, 57 proje için 643 milyon liralık yatırım teşvik belgesi aldı. Bu projelerin 48 adedi ile yeni tesisler yapılacak.

Sektörün 2 ayda aldığı teşviklerle; 5 bin 422 adet yeni oda ve 11 bin 357 yeni yatağın yapılması öngörülürken, yine bu tesisler vasıtasıyla 2 bin 592 kişiye iş olanağı sağlanacak. Turizm sektörünün Hazine'den aldığı yatırım teşvik miktarı 2 aylık dönemde 643 milyon li-

rayı bulurken, bu miktarın 581 milyonu komple yeni yatırımlarda harcanacak.

2 ayda 48 adet proje ile yeni tesisler yapacak olan sektör, bu yatırımlara, 5 bin 422 adet yeni oda ve 11 bin 357 yeni yatağı devreye sokacak. Bu tesisler vasıtasıyla 2 bin 592 kişiye iş olanağı sağlanacak.

Diğer yandan turizm teşvikleri kapsamında yararlanan öğrenci yurdu yatırımları da devam ediyor. Yılın 2 aylık döneminde 13 adet yurt projesi teşvikten yararlanırken, toplamda 5 bin

440 öğrenci kapasiteli yeni tesisler yapılıyor. İki aylık dönemde komple yeni yatırımları öngören 48 projeden; 15 adedi 3 yıldızlı, 13 adedi 4 yıldızlı ve 9 adedi de 5 yıldızlı tesis kategorisinde verildi.

Yeni yatırımların illere göre dağılımında ise ilk sırayı 11 proje ile İstanbul alırken, onu 9 proje ile Muğla izledi. Antalya, Trabzon ve İzmir de 3'er proje ile bu illerin ardından gelirken, Anadolu'nun diğer 18 ilinde yatırımlar devam ediyor.

● Ocak-Şubat Döneminde Alınan Teşvikler

	Belge	Teşvik Miktarı-Milyon TL	Teşvik Alan İstihdam	Teşvik Alan Oda Sayısı	Teşvik Alan Yatak Sayısı
Toplam	57	643.1	2.692	9.475	20.049
Yeni Yatırım	48	581.9	2.592	5.422	11.357

● Komple Yeni Yatırımları Öngören Teşviklerin Tesislere Göre Dağılımı

● Komple Yeni Yatırımları Öngören Teşviklerin İllere Göre Durumu

● Ocak-Şubat 2011 Teşvik Belgesine Bağlanan Turizme Yönelik Yatırım Projeleri

YATIRIMIN YERİ	TEŞVİK ALAN ŞİRKET	TEŞVİKİN TÜRÜ	TESİS TÜRÜ
MUĞLA	BİO ENERJİ ENERJİ ÜRETİM TURİZM GIDA İNŞAAT SAN. VE TİC.LTD.ŞTİ.	MODERNİZASYON	4 YILDIZLI OTEL
MERSİN	HEPKON OTEL İŞLETMECİLİĞİ SAN.TİC.A.Ş.	MODERNİZASYON	5 YILDIZLI OTEL
ANTALYA	AZAKLAR OTELCİLİK TURİZM TİCARET A.Ş.	MODERNİZASYON	3 YILDIZLI OTEL
ANTALYA	KAYA TURİSTİK TESİSLERİ TİTREYENGÖL OTELCİLİK A.Ş.	TEVSİ	5 YILDIZLI OTEL
ANTALYA	SÜRTUR TURİZM İNŞAAT SAN. VE TİC.A.Ş.	MODERNİZASYON	5 YILDIZLI OTEL
MUĞLA	PEGASOS SARIGERME TURİZM İNŞAAT YATIRIM VE TİCARET A.Ş.	KOMPLE YENİ YATIRIM	4 YILDIZLI OTEL
MALATYA	MELİD TURİZM İNŞAAT TİC. VE SAN. LTD. ŞTİ.	KOMPLE YENİ YATIRIM	4 YILDIZLI OTEL
KAHRAMANMARAŞ	İDEALİST ÖZEL SAĞLIK HİZMETLERİ MEDİKAL TURİZM	KOMPLE YENİ YATIRIM	5 YILDIZLI OTEL
ANTALYA	POLATLI OTELCİLİK TURİZM VE TİCARET A.Ş.	KOMPLE YENİ YATIRIM	4 YILDIZLI OTEL
MUĞLA	GÜNDEM OFSET YAYINCILIK İNŞAAT	KOMPLE YENİ YATIRIM	3 YILDIZLI OTEL
İZMİR	PAR-SAN PAZAR ARDEŞEN İNŞAAT	KOMPLE YENİ YATIRIM	5 YILDIZLI OTEL
ANTALYA	KAHYAOĞLU TURİZM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.	KOMPLE YENİ YATIRIM	4 YILDIZLI OTEL
İSTANBUL	SÜPER OTELCİLİK VE SEYAHAT HİZ. A.Ş.	KOMPLE YENİ YATIRIM	OTEL
ELAZIĞ	YUMAKGİL KIYMETLİ MADENLER TİC. VE SAN. A.Ş.	KOMPLE YENİ YATIRIM	4 YILDIZLI OTEL
KOCAELİ	DARICA OTEL KONAKLAMA TURİZM İNŞAAT TİC. VE SAN. LTD.ŞTİ.	KOMPLE YENİ YATIRIM	4 YILDIZLI OTEL
KONYA	İHTİSAS TURİZM İNŞAAT MADENCİLİK OTOMOTİV SAN. VE TİC.A.Ş.	KOMPLE YENİ YATIRIM	3 YILDIZLI OTEL
MUĞLA	KAPTAN YATÇILIK TURİZM SAN. VE TİC.A.Ş.	KOMPLE YENİ YATIRIM	3 YILDIZLI OTEL
DENİZLİ	PAMUKKALE GÜL TATİL KÖYÜ TER. TUR.	KOMPLE YENİ YATIRIM	4 YILDIZLI OTEL
ŞANLIURFA	NEVKAR TURİZM OTELCİLİK PETROL SANAYİ VE TİCARET A.Ş.	KOMPLE YENİ YATIRIM	OTEL
TRABZON	BAHADIR TURİZM İNŞAAT SAN. VE TİC.LTD.ŞTİ.	KOMPLE YENİ YATIRIM	3 YILDIZLI OTEL
MUĞLA	TURBAY TURİZM VE TİCARET A.Ş.	KOMPLE YENİ YATIRIM	5 YILDIZLI OTEL
İSTANBUL	EMAY İNŞAAT TAAHHÜT SANAYİ VE TİCARET A.Ş.	KOMPLE YENİ YATIRIM	OTEL
ERZİNCAN	ALİAĞAOĞLU GIDA TURİZM İNŞAAT SAN. VE TİC. A.Ş.	KOMPLE YENİ YATIRIM	3 YILDIZLI OTEL
ANTALYA	EROLLAR TAŞOCAĞI İNŞ. TUR. İŞL. VE TİC. LTD. ŞTİ.	KOMPLE YENİ YATIRIM	5 YILDIZLI OTEL
MARDİN	PAMUK GIDA PAZARLAMA İNŞAAT TURİZM SANAYİ VE TİCARET LTD. ŞTİ.	KOMPLE YENİ YATIRIM	3 YILDIZLI OTEL
İSTANBUL	ÖZDİLEK ALIŞVERİŞ MERKEZLERİ VE TEKSTİL SANAYİ A.Ş.	KOMPLE YENİ YATIRIM	5 YILDIZLI OTEL
MUĞLA	OĞLAKÇI OTEL İŞLETMECİLİĞİ VE YATIRIMLARI LTD.ŞTİ.	KOMPLE YENİ YATIRIM	3 YILDIZLI OTEL
MUĞLA	AYSU TURİZM İTHALAT VE İHRACAT SAN. VE TİC.LTD.ŞTİ.	KOMPLE YENİ YATIRIM	3 YILDIZLI OTEL
MUĞLA	AMOS TARIM VE HAYVANCILIK TURİZM	KOMPLE YENİ YATIRIM	BUTİK
İSTANBUL	ANT YAPI SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	KOMPLE YENİ YATIRIM	5 YILDIZLI OTEL
ANTALYA	DEMİRLER EĞİTİM SAN. VE TİC. A.Ş. -Alba	MODERNİZASYON	4 YILDIZLI OTEL
ANTALYA	PALMIYE TURİZM YATIRIMLARI İNŞAAT VE TİC. A.Ş. -C.MED.	MODERNİZASYON	5 YILDIZLI OTEL
AYDIN	GÖÇTUR TURİZM YATIRIM VE TİCARET A.Ş. -Pine Bay	TEVSİ, MODERNİZASYON	5 YILDIZLI OTEL
MUĞLA	GÖREM TURİZM İNŞAAT SAN. VE TİC.A.Ş.	TEVSİ, MODERNİZASYON	3 YILDIZLI OTEL
ÇANAKKALE	DERHAL SAĞLIK HİZMETLERİ	KOMPLE YENİ YATIRIM	OTEL
İSTANBUL	SUNA TANIŞ	KOMPLE YENİ YATIRIM	OTEL
SİVAS	GÜLLÜOĞLU TEKS. TAR. İNŞ. TİTH. İHR. TİC. VE SAN. LTD. ŞTİ.	KOMPLE YENİ YATIRIM	3 YILDIZLI OTEL
MUŞ	KENAN ÖZCANLI	KOMPLE YENİ YATIRIM	3 YILDIZLI OTEL
TRABZON	TS GRUP İNŞ. NAK.HAF.TUR.	KOMPLE YENİ YATIRIM	3 YILDIZLI OTEL
EDİRNE	RYS TURİZM İNŞAAT TARIM ÜRÜNLERİ GIDA SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	KOMPLE YENİ YATIRIM	4 YILDIZLI OTEL
TRABZON	KORLUS İNŞAAT TURİZM TEKSTİL VE ENERJİ SAN.TİC.A.Ş.	KOMPLE YENİ YATIRIM	3 YILDIZLI OTEL
İSTANBUL	MİRA İNŞAAT VE TURİZM SAN.TİC. LTD.ŞTİ.	KOMPLE YENİ YATIRIM	3 YILDIZLI OTEL
RİZE	ÇAMLIHEMŞİN TURİZM VE İNŞAAT YATIRIMLARI A.Ş.	KOMPLE YENİ YATIRIM	3 YILDIZLI OTEL
İSTANBUL	CENTUR TURİZM İNŞAAT KONAKLAMA	KOMPLE YENİ YATIRIM	OTEL
İSTANBUL	İPEKYOLU KUYUMCULUK	KOMPLE YENİ YATIRIM	4 YILDIZLI OTEL
BURSA	CENKAYA TURİZM OTELCİLİK İNŞAAT SAN. VE TİC.A.Ş.	KOMPLE YENİ YATIRIM	3 YILDIZLI OTEL
İZMİR	ISP YAPI TURİZM SANAYİ TİCARET İTHALAT VE İHRACAT LTD. ŞTİ.	KOMPLE YENİ YATIRIM	OTEL
İZMİR	ÖZEL KARŞIYAKA GÖZ SAĞLIK HİZMETLERİ TURİZM	KOMPLE YENİ YATIRIM	BUTİK OTEL
İSTANBUL	BERTUGBEY İNŞAAT TURİZM VE TEKSTİL A.Ş.	KOMPLE YENİ YATIRIM	5 YILDIZLI OTEL
SAMSUN	AKYOL GIDA TURİZM İNŞAAT PETROL TİC.LTD.ŞTİ.	KOMPLE YENİ YATIRIM	BUTİK OTEL
DİYARBAKIR	MALKOÇ OTELCİLİK TURİZM İNŞAAT SAN. VE TİC.A.Ş.	KOMPLE YENİ YATIRIM	4 YILDIZLI OTEL
MUĞLA	ALTIN KUMSAL TURİZM SANAYİ VE TİCARET LTD. ŞTİ.	KOMPLE YENİ YATIRIM	4 YILDIZLI OTEL
ADANA	BOZKURLAR İNŞAAT MALZEMELERİ SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	KOMPLE YENİ YATIRIM	4 YILDIZLI OTEL
İSTANBUL	AMETİST TURİZM İNŞAAT GIDA TİC. LTD. ŞTİ.	KOMPLE YENİ YATIRIM	1 YILDIZLI OTEL
MUĞLA	DEMAY TURİZM SANAYİ VE TİCARET A.Ş.	KOMPLE YENİ YATIRIM	4 YILDIZLI OTEL
SAMSUN	KIRAZLIK İNŞAAT SAN. VE TİC.A.Ş.	KOMPLE YENİ YATIRIM	5 YILDIZLI OTEL
İSTANBUL	TURKOL TURİZM SANAYİ VE TİCARET A.Ş.	KOMPLE YENİ YATIRIM	5 YILDIZLI OTEL

2011'in İlk Tahsisinde, 74 Arazi Üzerine 21 Bin Yatak Yapılacak

Kültür ve Turizm Bakanlığı, üzerinde turizm amaçlı yatırım yapılacak üzere, yerli ve yabancı girişimcilere tahsis edeceği 74 arazi ile ilgili bilgiler Resmi Gazete'de yayınlandı. Kamuya ait araziler üzerinde yatırım yapmak amacıyla tahsise çıkarılan yerler için girişimciler birden fazla parsel için müracaat edebilecek. Bakanlığın yapacağı arazi tahsisleri üzerinde top-

lam 21.875 yatak kapasiteli konaklama tesisi yatırımını öngörüyor.

Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın kamuya ait araziler üzerinde turizm amaçlı yatırım yapmak isteyen yerli ve yabancı girişimcilere yapacağı tahsislerin Tahsislerin illere ve bölgelere göre dağılımı incelendiğinde kıyı bölgesinin az olduğu, çoğunun termal tesislerine uygun alan-

larda bulunduğu dikkat çekiyor.

Yapılacak arazi tahsisleri içinde Antalya'da yalnız bir yer var, geri kalanı diğer bölgelerde yer alıyor. Yatırımcı ve girişimcilere tahsis edilecek kamu arazileri üzerine yapılacak tesislerin büyük bölümü termal yatırımını öngörüyor.

Turizm Yatırımlarına Tahsis Edilecek Kamu Arazileri

Taşınmazın Yeri	Tahsis Edilecek Arazinin Sahibi	Üzerinde Yapılması Öngörülen Yatırımın Türü	Öngörülen Yatırımın Yatak Kapasitesi
Adana, Yumurtalık, Kemalpaşa Mahallesi, Çatalbükü Mevkii	Hazine	Otel veya Tatilköyü	750 Yatak
Adana, Yumurtalık, Kemalpaşa Mahallesi, Çatalbükü Mevkii	Hazine	Otel veya Tatilköyü	750 Yatak
Adana, Yumurtalık, Kemalpaşa Mahallesi, Çatalbükü Mevkii	Hazine	Otel veya Tatilköyü	750 Yatak
Afyonkarahisar, Bolvadin, Gözsüzlü Köyü	Hazine	Otel	250 Yatak
Afyonkarahisar, Merkez, Demirçevre Köyü	Orman	Otel	500 Yatak
Afyonkarahisar, Merkez, Yarımca Köyü	Hazine	Otel	350 Yatak
Afyonkarahisar, İhsaniye, Yaylıbaşı Köyü, Akyar Mevkii	Hazine	Otel	200 Yatak
Ankara, Haymana, Medrese Mevkii	Hazine	Otel	300 Yatak
Antalya, Demre, Taşdibi-Sütlüklü Mevkii	Orman	Otel veya Tatilköyü	500 Yatak
Aydın, Didim, Didim Mahallesi, Kocaharın Mevkii	Hazine	Otel veya Tatilköyü	400 Yatak
Aydın, Didim, Didim Mahallesi, Kocaharın Mevkii	Hazine	Otel veya Tatilköyü	400 Yatak
Aydın, Didim, Didim Mahallesi, Kocaharın Mevkii	Hazine	Otel veya Tatilköyü	400 Yatak
Aydın, Didim, Güllüdam Mevkii	Hazine	Otel veya Tatilköyü	800 Yatak
Aydın, Didim, Güllüdam Mevkii	Hazine	Otel veya Tatilköyü	800 Yatak
Aydın, Didim, Mercimek Mevkii	Hazine	Otel veya Tatilköyü	1000 Yatak
Bursa, Mustafakemalpaşa, Lütfiye	Orman	Otel	300 Yatak
Bursa, Mustafakemalpaşa, Kömürçükadı, Şapçı	Orman	Otel	300 Yatak
Bursa, Mustafakemalpaşa, Sönlük	Orman	Otel	500 Yatak
Bursa, Mustafakemalpaşa, Sönlük	Orman	Otel	300 Yatak
Bursa, Mustafakemalpaşa, Muradiyesarıncı	Orman	Otel	300 Yatak
Çanakkale, Ezine, Geyikli Beldesi, Köprübaşı Mevkii	Hazine	Otel	130 Yatak
Çanakkale, Ezine, Geyikli Beldesi, Köprübaşı Mevkii	Hazine	Otel	120 Yatak
Çanakkale, Ezine, Geyikli Beldesi, Köprübaşı Mevkii	Hazine	Otel	110 Yatak
Çanakkale, Ezine, Geyikli Beldesi, Köprübaşı Mevkii	Hazine	Otel	70 Yatak
Çanakkale, Ezine, Geyikli Beldesi, Köprübaşı Mevkii	Hazine	Otel	90 Yatak
Çanakkale, Ezine, Geyikli Beldesi, Köprübaşı Mevkii	Hazine	Pansiyon	35 Yatak
Çankırı, Ilgaz, Cömert Köyü, Köyüstü Mevkii	Orman	Otel	150 Yatak
Çankırı, Ilgaz, Cömert Köyü, Köyüstü Mevkii	Orman	Otel	170 Yatak
Çankırı, Ilgaz, Cömert Köyü, Köyüstü Mevkii	Orman	Günübirlik Tesis	3.095 m2

Taşınmazın Yeri	Tahsis Edilecek Arazinin Sahibi	Üzerinde Yapılması Öngörülen Yatırımın Türü	Öngörülen Yatırımın Yatak Kapasitesi
Çankırı, Ilgaz, Cömert Köyü, Köyüstü Mevkii	Orman	Günübirlik Tesis	1.702,77 m2
Denizli, Akköy, Çeşmebaşı Köyü, Ömerölen Mevkii	Hazine	Otel	750 Yatak
Denizli, Akköy, Çeşmebaşı Köyü, Ömerölen Mevkii	Hazine	Otel	750 Yatak
Denizli, Akköy, Çeşmebaşı Köyü, Ömerölen Mevkii	Hazine	Otel	300 Yatak
Denizli, Akköy, Çeşmebaşı Köyü, Ömerölen Mevkii	Hazine	Otel	750 Yatak
Denizli, Akköy, Çeşmebaşı Köyü, Sarımustafayıkığı Mevkii	Hazine	Otel	300 Yatak
Denizli, Sarayköy, Tırkaz Köyü, Göl Mevkii	Hazine	Günübirlik Tesis	5.000 m2
Erzurum, Merkez, Konaklı Köyü, Köyüçü Mevkii	İl Özel İdaresi	Otel	500 Yatak
Erzurum, Merkez, Konaklı Köyü,	İl Özel İdaresi	Otel	500 Yatak
Eskişehir, Mihağazi, Sakarılıca Köyü	Orman	Otel	100 Yatak
Gümüşhane, Torul, Kalkanlı Köyü, Çakmakkaya Mevkii	Hazine	Günübirlik Tesis	95 m2
Gümüşhane, Torul, Kalkanlı Köyü, Çakmakkaya Mevkii	Hazine	Otel	200 Yatak
Gümüşhane, Torul, Kalkanlı Köyü, Çakmakkaya Mevkii	Hazine	Günübirlik Tesis	210 m2
Hatay, İskenderun, Akçalı Beldesi	Hazine	Otel veya Tatilköyü	800 Yatak
Hatay, İskenderun, Akçalı Beldesi	Hazine	Otel veya Tatilköyü	250 Yatak
Hatay, İskenderun, Akçalı Beldesi	Hazine	Otel veya Tatilköyü	300 Yatak
Hatay, İskenderun, Akçalı Beldesi	Hazine	Günübirlik Tesis	688,7 m ²
Hatay, İskenderun, Akçalı Beldesi	Hazine	Günübirlik Tesis	644,1 m ²
Hatay, İskenderun, Akçalı Beldesi	Hazine	Günübirlik Tesis	511,6 m ²
Hatay, İskenderun, Akçalı Beldesi	Hazine	Günübirlik Tesis	377,3 m ²
Isparta, Merkez, Büyükahacılar Köyü, Davraz Dağı Mevkii	Hazine	Otel	100 Yatak
Isparta, Merkez, Büyükahacılar Köyü, Davraz Dağı Mevkii	Orman	Otel	300 Yatak
İzmir, Çeşme, Alaçatı Beldesi, Liman Mevkii	Hazine	Otel veya Tatilköyü	300 Yatak
Kars, Sarıkamış, İnönü Mahallesi, Şehitler Caddesi	Hazine	Özel Konaklama T	Projeye Göre + 50 Yatak
Kocaeli, Gölçük, Yazlık Mahallesi, Kadırga Mevkii	Orman	Otel	200 Yatak
Kocaeli, Gölçük, Hasaneyn-Hisarönü Köyleri, Yasakdüzü Mevkii	Orman	Otel	300 Yatak
Kütahya, Gediz, Ilıca Mevkii	Orman	Otel	150 Yatak
Kütahya, Merkez, Avdan Köyü	Orman	Otel	250 Yatak
Nevşehir, Kozaklı, Buruncuk Mahallesi, Bozoğlan Mevkii	Hazine	Otel	150 Yatak
Ordu, Aybastı, Toygar Köyü, Kabaktepe Mevkii	Orman	Kırsal T.T./ Tatilköyü/ Yaylaevi	250 Yatak
Samsun, Havza, Yenimahalle, Kılavuz Mevkii	Orman	Otel	500 Yatak
Uşak, Banaz, Hasanköy Köyü	Orman	Otel	300 Yatak
Uşak, Banaz, Hasanköy Köyü	Orman	Otel	300 Yatak
Uşak, Banaz, Hasanköy Köyü	Orman	Otel	300 Yatak
Yozgat, Boğazlıyan, Bahariye, Hamambaşı Mevkii	Hazine	Otel	500 Yatak
Yozgat, Boğazlıyan, Bahariye, Hamambaşı Mevkii	Hazine	Otel	500 Yatak
Yozgat, Boğazlıyan, Bahariye, Hamambaşı Mevkii	Hazine	Otel	350 Yatak
Yozgat, Boğazlıyan, Bahariye, Hamambaşı Mevkii	Hazine	Otel	350 Yatak
Yozgat, Boğazlıyan, Bahariye, Hamambaşı Mevkii	Hazine	Günübirlik Tesis	15.200 m ²
Yozgat, Boğazlıyan, Bahariye, Cavlak Mevkii	Hazine	Otel	300 Yatak
Yozgat, Boğazlıyan, Bahariye, Cavlak Mevkii	Hazine	Otel	250 Yatak
Yozgat, Boğazlıyan, Bahariye, Cavlak Mevkii	Hazine	Günübirlik Tesis	814 m ²
Muğla, Merkez, Şenyayala Köyü, Yılanlı Ardıçovası Mevkii	Orman	Golf+Konaklama-Otel veya Tatilköyü27 Delikli Golf	+ 420 Yatak
Sinop, Merkez Kale Yazı Mahallesi	Hazine	Özel Konaklama T	Projeye Göre Belirlenecek
Sivas, Divriği Ceditpaşa Mahallesi Paşa Camii Sokak	Divriği Bel. Bşk.	Özel Konaklama T	Projeye Göre + 16 Yatak

2023'e Kadar Turizme 24 Milyar Dolarlık Yatırım Öngörülüyor

Turizm yatırımlarının yeni alan ve türleri de kapsayarak Anadolu'ya yayılması ile bu alan için öngörülen yatırım projeksiyonu değişti. Yapılan yeni yatırım planlarında 2023 yılına kadar konaklama ve havayolu ulaşımı dahil çeşitli alanlarda toplam 24 milyar dolarlık yeni yatırımı gereksinim olduğu belirtiliyor. Kısa adı TYD olan Türkiye Turizm yatırımcıları Derneği'nin hazırladığı rapora göre 2023

yılına kadar toplam yatırım tutarı 13 milyar doları bulacak 500bin yeni yatak kapasitesi içeren yeni tesislere gereksinim var. Aynı dönemde 35 yeni golf tesisi için de 525 milyon dolarlık yatırım öngörülüyor. 2023 yılına kadar marina ve yat bağlama yerleri için de 2 milyar dolarlık yatırım öngörülüyor. 2023 yılına kadar yapılması öngörülen yeni yatırımlar içinde konferans ve fuar merkez-

leri ile termal tesisleri de bulunuyor. Turizme yönelik yeni yatırım öngörülerinin bölgelere göre dağılımında en büyük payı 5 milyon 310 bin dolar ile merkezinde İstanbul'un bulunduğu Marmara bölgesi alıyor. Marmara'yı 5 milyon 200 bin dolar ile Ege, 5 milyon 85 bin dolar ile Akdeniz bölgesi izliyor.

TÜRKİYE GENELİ

ÖNGÖRÜLEN YATIRIM

Yatak ve Koltuk Kapasitesi	Mevcut Kapasite	Yeni Yatırım	Toplam Kapasite	Yeni yatırım tutarı (Milyon \$)
Konaklama*	1.000.000	500	1.500.000	13.000
Marina	25	40	65	2.000
Yat Bağlama Kapasitesi	10.000	20.000	30.000	
Golf Tesisleri	15	35	50	525
Uçak Sayısı	250	250	500	6.000
Uçak Koltuk Kapasitesi	45.000	550.000	100.000	
Kongre-Fuar, AVM, Spor ve Eğlence Merkezi				2.500
YATIRIM TOPLAMI				24.025

*Termal - Sağlık Dahil

İSTANBUL - MARMARA

ÖNGÖRÜLEN YATIRIM

Yatak ve Koltuk Kapasitesi	Mevcut Kapasite	Yeni Yatırım	Toplam Kapasite	Yeni yatırım tutarı (Milyon \$)
Konaklama	100.000	150.000	250.000	4.500
Marina	2	7	9	
Yat Bağlama Kapasitesi	2.500	3.500	6.000	350
Golf Tesisleri	3	4	7	60
Uçak Sayısı				
Uçak Koltuk Kapasitesi				
Kongre-Fuar, AVM, Spor ve Eğlence Merkezi				400
YATIRIM TOPLAMI				5.310

AKDENİZ

ÖNGÖRÜLEN YATIRIM

Yatak ve Koltuk Kapasitesi	Mevcut Kapasite	Yeni Yatırım	Toplam Kapasite	Yeni yatırım tutarı (Milyon \$)
Konaklama	380.000	145.000	525.000	4.000
Marina	6	10	16	
Yat Bağlama Kapasitesi	2.000	5.000	7.000	500
Golf Tesisleri	10	19	29	285
Uçak Sayısı				
Uçak Koltuk Kapasitesi				
Kongre-Fuar, AVM, Spor ve Eğlence Merkezi				300
YATIRIM TOPLAMI				5.085

EGE

ÖNGÖRÜLEN YATIRIM

Yatak ve Koltuk Kapasitesi	Mevcut Kapasite	Yeni Yatırım	Toplam Kapasite	Yeni yatırım tutarı (Milyon \$)
Konaklama*	240.000	130.000	370.000	3.500
Marina	14	15	29	
Yat Bağlama Kapasitesi	4.500	7.500	12.000	750
Golf Tesisleri	2	10	12	150
Uçak Sayısı				
Uçak Koltuk Kapasitesi				
Kongre-Fuar, AVM, Spor ve Eğlence Merkezi				800
YATIRIM TOPLAMI				5.200

*Termal - Sağlık Dahil

ANADOLU + KARADENİZ

ÖNGÖRÜLEN YATIRIM

Yatak ve Koltuk Kapasitesi	Mevcut Kapasite	Yeni Yatırım	Toplam Kapasite	Yeni yatırım tutarı (Milyon \$)
Konaklama	270.000	105.000	385.000	2.950
Marina	3	8	11	
Yat Bağlama Kapasitesi	1.000	4.000	5.000	400
Golf Tesisleri		2	2	30
Uçak Sayısı				
Uçak Koltuk Kapasitesi				
Kongre-Fuar, AVM, Spor ve Eğlence Merkezi				200
YATIRIM TOPLAMI				3.580

KAYNAK: TYD

Kış Döneminde Açık Otel Sayısı Artıyor

Kıyı bölgelerinde faaliyet gösteren otellerden kış aylarında da açık kalanların sayısındaki artış uzun süreden beri bir slogan olarak dile getirilen “12 ay turizm” hedefinin gerçekleşmesini hızlandırıyor.

Türkiye’de özellikle kıyı bölgelerinde sezonu uzatmaya yönelik çalışmalar kapsamında önemli rol oynayan tesislerin kış aylarında da açık kalarak hizmet vermesi durumu yayılıyor.

Ekin Grubu Araştırma Birimi’nin Türkiye Otelciler Federasyonu (TÜROFED)’na bağlı derneklerin buldukları kıyı bölgelerinde yaptığı araştırmada, geçen yıl kış döneminde açık kalan tesis sayısı 122 iken, bu yıl krize karşın açık kalan tesis sayısının artarak 141’e yükseldiği belirlendi.

Araştırmada, daha önce Antalya ve çevresi ile sınırlı olan kıyı bölgelerindeki tesislerin kış mevsiminde de hizmete devam etmesi

durumunun Bodrum, Marmaris, Kuşadası, Didim, Fethiye ve diğer bölgelerde de yayılmaya başladığı belirtiliyor.

Ekin Grubu Araştırma Birimi’nden yapılan açıklamada, Türkiye’de Akdeniz ve Ege bölgesinde kıyı bandındaki oteller arasında yapılan araştırma sonucunda, 2010 kış sezonunda 416 tesisden 141’inin açık kalacaklarını bildirdikleri ortaya çıktı.

● Kıyı Bölgelerinde Kış Mevsiminde Açık Olan Tesisler

BÖLGE	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011
ALANYA	21	20	13	14
FİNİKE	2	2		
KAŞ	1	1	1	1
KEMER	16	19	11	17
KUŞADASI	3	4	8	8
MANAVGAT	28	30	22	33
MARMARİS	3	3	8	8
SELÇUK	1	1		
BELEK	24	29	27	32
BODRUM			10	11
FETHİYE	1	1	2	2
GÖCEK			1	1
ÇEŞME			3	3
LARA	15	19	14	10
PAMUCAK			2	2
TOPLAM	115	129	122	141